

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Qubada
ata 13 yaşlı
qızını
qətlə
yetirdi
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1 fevral 2017-ci il Çərşənbə № 22 (6636) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Qar bazarları "vurdu": meyvə-tərəvəz bahalaşdı

Tarif Şurasının təbii qazın qiymətini artırması qərarı yenidən yada düşüb; təkçə göyərtilərin deyil, istixanada yetişdirilən digər məhsulların qiymətində də ciddi artım var

yazısı səh.12-də

Cənub qonşumuz "Müsəlman Birliyi" və Taleh Bağırzadənin yerini doldurmağa çalışır - təhlil

yazısı səh.10-də

Sərkisiyanın fiasko olan vədləri - haqq-hesab vaxtı yetişir

yazısı səh.11-də

Problemlə kreditlərin həcmi 1 milyard 500 milyona çatıb

yazısı səh.12-də

İnsult keçirən hakim işə çıxıb 10 il həbs cəzası kəsdi

yazısı səh.13-də

Qarabağda mini-müharibələr ehtimalı-ekspert şərh

yazısı səh.15-də

Veteran futbolçunun azadlığı üçün prezidentə müraciət olunacaq

yazısı səh.13-də

"Freedom House" illik hesabatını açıqladı-Azərbaycanın yeri...

yazısı səh.6-də

Milli Məclisin sektor müdiri olan qadını əri niyə baltalayıb?

yazısı səh.13-də

Məsciddəki qətləmə görə 27 yaşlı tələbə həbs olunub

yazısı səh.3-də

Ərəb dünyasının mühüm ölkəsi Azərbaycana investisiya qoyacaq

yazısı səh.4-də

PREZİDENTİN ÜÇ MÜHÜM MESAJI- XALQA, QƏRBƏ, MƏMURLARA...

Dövlət başçısı İlham Əliyevin "neft daha Azərbaycana xeyir gətirməyəcək" kimi iddialara tutarlı cavabı; "siyasi səhnədən gediblər" mesajının ünvanı Barak Obama və Martin Şultsmu?; xarici siyasətdə prezident İlham Əliyevin ləyaqət prinsipi...

yazısı səh.5-də

Moskva köhnə planı masaya yatırır - Bakı Kremlə mesajını təzələdi

Azərbaycanın baş diplomati ölkə rəhbərliyinin Rusiyadan narazılığını dilə gətirdi və... yeni Qarabağ təşəbbüsünün anonsunu verdi; rusiyalı ekspert: "Nazirlər Moskvaya nərd oynamaq üçün çağırılır..."

yazısı səh.7-də

Mübariz Mənsimovun fotosopu aranı qatdı-yeni iddialar

yazısı səh.3-də

Rəsulzadə Novxanıda anıldı

yazısı səh.3-də

Trampın 7 qadağa ölkəsi-müsəlman liderlərin susqunluğunun şok səbəbi

yazısı səh.9-də

Cocuq Mərçanlıda poçt şöbəsi açılacaq

“Azərpoçt” MMC poçt rabitə operatoru Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərçanlı kəndində poçt şöbəsi açacaq. Bu barədə “Trend”ə poçt bazarındaki mənbə məlumat verib. Məlumatla görə, şöbənin açılması məsələsi kənddə abadlıq işlərinin aparılması zamanı nəzərə alınacaq.

Qeyd edək ki, yanvarın 24-də Azərbaycan Prezidenti işğaldan azad edilmiş Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərçanlı kəndinin bərpası ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərçanlı kəndinin bərpası ilə bağlı görülməli işlər çərçivəsində birinci mərhələdə 50 fərdi yaşayış evinin, məktəb binasının və müvafiq infrastrukturun tikintisi üçün Azərbaycanın 2017-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Prezidentinin ictimai fondundan Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinə ilkin olaraq 4 milyon manat ayrılıb.

Medvedyevin nazir müavini təyin etdiyi azərbaycanlı kimdir?

Rusiyada azərbaycanlı nazir müavini təyin edilib. APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi xəbərə görə, Rusiya baş naziri Dmitri Medvedyev həmyerlimiz olan Azər Talibovu iqtisadi inkişaf nazirinin müavini təyin edib.

Rusiya baş nazirinin müvafiq sərəncamı hökumət saytında dərc olunub. “Talibov Azər Mütəllib oğlu Rusiya Federasiyası iqtisadi inkişaf nazirinin müavini təyin edilsin”, deyər sərəncamda qeyd olunub.

Qeyd edək ki, Azər Talibov bu vəzifəyə təyin olunana qədər Rusiya Mərkəzi Bankının sədrinin katibliyinin rəhbəri olub. İqtisadi inkişaf Nazirliyində isə həmyerlimiz bu vəzifədən yenidən getmiş İqor Revanı əvəz edəcək.

Azər Talibov 1979-cu il 10 fevral tarixində Moskva şəhərində doğulub. 2002-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunda magistr dərəcəsi alıb. 2002-ci ildən 2008-ci ilədək İqtisadi İnkişaf və Ticarət Nazirliyində müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. 2008-ci ildən 2012-ci ilədək iqtisadi inkişaf nazirinin köməkçisi işləyib. 2012-ci ilin iyununda Rusiya prezidentinin köməkçisi aparatının rəhbəri vəzifəsinə təyin olunub. O, bu vəzifədə 2013-cü ilin iyul ayına qədər çalışıb. Ondan sonra isə Rusiya Mərkəzi Bankının sədrinin katibliyinin rəhbəri təyin olunub.

Həmyerlimiz Rusiya prezidenti tərəfindən “II dərəcəli Vətən qarşısında xidmətlərinə görə” ordeni ilə təltif olunub.

Başsağlığı

Rauf Arifoğlu və “Yeni Müsavat” qəzetinin kollektivi Şahin Nəcəfova anası Güldəstə xanımın vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.
Allah rəhmət eləsin.

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etməmək;

- Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan “Yeni Müsavat” - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzatma getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

REAL-ın “İran işi” böyüyür-daha iki funksioner Baş Prokurorluqda dindirildi

Erkin Qədirli: “Göstərmək istəyirlər ki, hansısa həddi keçmişik”

RREAL funksionerlərinin Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə dair İstintaq İdarəsində dindirilmə prosesləri davam edir. Son üç gündə REAL funksionerləri Baş Prokurorluqda olub.

Yanvarın 31-də isə hərəkətin İdarə Heyətinin üzvü Erkin Qədirli və sədr müavini Azər Qasımlı ifadə veriblər. Əvvəlcə E.Qədirli iki saatdan artıq dindirilib. Bununla bağlı Azadlıq Radiosuna məlumat verən qurumun İdarə Heyətinin üzvü bunları deyib: “Bütün suallar İranın Azərbaycandakı səfirliyinin əməkdaşının yanvarın 19-da REAL-ın ofisinə gəlməsi ilə bağlı idi. Yəni hərəkətin təmsilçilərindən Azər Qasımlıya və Natiq Cəfəriyə verilmiş suallar mənə də verildi”.

E.Qədirli ümumilikdə dindirilmələrə münasibət də bildirib: “Sadəcə olaraq, bizə təzyiqlərdir. Öz əməllərimdə bizə göstərmək istəyirlər ki, hansısa həddi keçmişik”.

E.Qədirlinin ardınca saat 13:00 radələrində A.Qasımlı Baş Prokurorluqda olub. Bu,

artıq onun məlum olayla bağlı ikinci dəfə dindirilməsi idi. Vəkil Elçin Sadıqov onunla birlikdə ifadə alma prosesində iştirak etmək istəsə də, ona imkan verilməyib. Vəkil bununla bağlı sosial şəbəkələrdə status paylaşaraq, hüquqlarını müdafiə etdiyi şəxs barəsində həbs-qətimkan tədbirinin seçilmə ehtimalları ilə bağlı məlumat verib. Lakin iki saatlıq dindirmədən sonra A.Qasımlı sərbəst buraxılıb.

“Əvvəlki dindirmə zamanı verilən suallar ətrafında yenidən bəzi məsələləri soruşdular. Yenə İran səfirliyinin nümayəndəsi ilə görüş barəsində suallar verdilər. Virtualaz.org saytında yalan, uydurma yazı haqda suallar oldu. Başqa hər hansı məsələ haqqında söhbət olmadı”-deyə, Azər Qasımlı AzadlıqRadiosuna açıqlamasında məlumat verib.

REAL funksioneri vəkilinin dindirmə prosesində iştirak etməməsinə də münasibət bildirib: “Vəkilimi dindirməyə buraxmadılar. Bunun səbəbini də ağılabatan izah edəndə olmadı. Dedilər ki, guya vəkilimin orderi baş prokurora təqdim edilməli idi, bunu etməyiblər”.
Xatırladaq ki, REAL funksionerləri- Natiq Cəfəri, Azər Qasımlı və Erkin Qədirli ilə İranın ölkəmizdəki səfirinin ikinci katibi Mehdi Arifzadə arasında hərəkətin ofisində yanvarın 19-da görüş keçirilib. Bu barədə REAL özü də sosial şəbəkələrdə məlumat yayıb. Görüşdən 8 gün sonra, yeni yanvarın 27-də virtualaz.org saytında “İran xəfiyyəsi Bakıda İlqar Məmmədovun adamları ilə görüşdü, REAL-a pul ayırdı” başlıqlı məqalə verilib. Məqələdə REAL-çıların İran səfirliyi və müxalif “milli-demokratlar” arasında vasitəçilik etməyə boyun olaraq, üstəlik, İrandan ilk maliyyə dəstəyi də aldıkları barədə şok iddialar var. Bundan sonra Baş Prokurorluq araşdırmalara başlayıb.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Yalçın Topçu Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin məzarını ziyarət edib

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın hazırda mətbuat üzrə baş müşaviri Yalçın Topçu Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin doğum günü münasibətilə məzarını ziyarət edib.

Yalçın Topçu Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin Ankarada yerləşən məzarı önünə gül dəstəsi qoyaraq, ona dualar oxuyub. Ziyarət zamanı Yalçın Topçunun ailəsi də onunla bərabər olub.

Müdafiə Nazirliyi dini komitə ilə müqavilə imzaladı

Müdafiə Nazirliyi ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi arasında dini radikalizmlə mübarizənin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə 2017-ci il üçün birgə tədbirlər planı imzalanıb.

Bu barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Sərəncamda əsasən, keçiriləcək tədbirlərin yeri, icra vaxtı, icraya məsul qurumlar və şəxslər müəyyən edilib.

İl ərzində Müdafiə Nazirliyinin tabeliyində olan idarələrdə, birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində təşkil ediləcək görüşlərdə azərbaycançılıq ideyası, milli-mənəvi, mədəni dəyərlərin qorunub saxlanması, inkişaf etdirilməsi, radikal dini cərəyanlar və ekstremizmlə mübarizə, mədəniyyətlər, sivilizasiyalar və konfessiyalar arasında əməkdaşlıq və digər mövzularda tədbirlər keçiriləcək.

Müxtəlif kateqoriyalardan olan hərbi qulluqçuların, tarixçilərin, elm xadimlərinin və ilahiyatçı alimlərin iştirakı ilə dəyirmi masaların təşkili də nəzərdə tutulub.

Əsgərimizin meyiti nə vaxt qaytarılacaq-Məmmədşarof danışı

“Əsgərimizin meyitinin geri verilməməsi antihumanist hərəkətdir”.

APA-nın xəbərinə görə, bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədşarof deyib.

Nazir erməni tərəfinin hərəkətinə qınayıb: “Çox səhv addımdır. Bunu həmsədrilərlə də müzakirə edəcəyik. Neçə dəfə razılığa gəlmişik ki, döyüşlərdən sonra meyitlər tez zamanda qaytarılsın”.

Qeyd edək ki, 2016-cı il dekabrın 29-da səhər saatlarında Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin kəşfiyyat qrupu Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərən bölmələrimizin pusuşunda düşüb. Hədisə nəticəsində Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qulluqçusu əsgər Qurbanov Çingiz Salman oğlu itkin düşüb. Sonradan məlum olub ki, onun meyiti qarşı tərəfdədir. Müdafiə Nazirliyi əsgər Qurbanov Çingiz Salman oğlunun meyitinin geri qaytarılması ilə bağlı BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinə, ATƏT-in Minsk Qrupuna, o cümlədən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspşikə rəsmi qaydada müraciət edib.

Türkiyədə referendumun tarixi bilindi

Türkiyədə konstitusiyaya dəyişikliklərlə bağlı referendumun aprel ayında keçirilməsi planlaşdırılır

Lent.az sözcü.com.tr-yə istinadən xəbər verir ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın baş müşaviri İlınur Çevik ümumxalq səsverməsinin böyük ehtimalla aprelin 9-da keçiriləcəyini deyib.

İ.Çevik əlavə edib ki, Türkiyədə konstitusiyaya dəyişikliklərlə bağlı proses Milliyyətçi Xalq Partiyasının lideri Dövlət Baxçalının dəstəyi ilə başlayıb: “Bu məsələ dəfələrlə gündəmə gətirilmişdi, amma artıq gündəmə deyildi. Ta ki, MHP lideri Dövlət Baxçalı məsələni gündəmə gətirdi və o gündən iş rəfdən endirildi. Ədalət və İnkişaf Partiyası MHP ilə bu işi birgə gördü və cənab Baxçalının istəyi ilə dəyişiklik ediləcək maddələrin sayı 21-dən 18-ə endirildi”.

Yanvarın 31-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin banisi Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin doğum günü idi. Görkəmli dövlət xadimi anadan olmasının 133 illiyində ölkə müxalifəti tərəfindən Bakının Novxanı kəndindəki abidəsi önündə yad edildi.

İlk olaraq, Müsavat Partiyasının fealları saat 12:00-da Cümhuriyyət banisinin abidəsinə ziyarət ediblər.

Mitingdə Müsavat başqanı Arif Hacı, MSDM-in sədri İsa Qəmbər, Rəsulzadə irsinin araşdırıcısı Nəsiman Yaqublu, Müsavat başqanının müavinləri Yadigar Sadiqov və Səxavət Softanlı, professor Almaz Əliqızı və D18 Hərəkatının sədri Ruslan İzzətli çıxış ediblər.

Çıxışlarda Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasında Rəsulzadənin rolu vurğulanıb.

Müsavat başqanı Arif Hacı öz çıxışında havanın soyuq olması və qar yağmasına rəğmən mitinqin izdihamlı olduğunu bildirib. Müsavat Partiyası üzvlərinin Rəsulzadə yolunu mərdliklə davam etdirdiklərini və ölkədə tezliklə hakimiyyətin dəyişəcəyini vurğulayıb.

Tədbirdə iştirak edən az yaşlıların ifasında Azərbaycanın müstəqilliyinə həsr olunmuş

Rəsulzadə abidəsi önündə yad edildi

Ölkə müxalifəti Cümhuriyyət banisinin doğum günündə abidəsi önünə toplaşdı

şeyrlər dinlənilib. Aksiya Müsavatın himninin oxunması ilə başa çatıb.

Sonda mitinq iştirakçıları Rəsulzadənin Novxanı qəbiristanlığında uyuyan qohumlarının

məzarlarını ziyarət ediblər.

Müsavat Partiyasının tədbiri başa çatandan sonra saat 13:00-da Milli Şura tərəfdarları abidə önünə toplaşdılar. Çıxış edən AXCP sədri Əli Kərimli

Rəsulzadənin Azərbaycan tarixindəki fəaliyyəti, tutduğu yer barədə geniş danışdı. Partiya sədri Cümhuriyyət xadiminin Azərbaycanın istiqlaliyyəti uğrunda mübarizədə öz ailəsinə itirdiyini, onun ailəsinin əzab-əziyyətlərə düşər olduğunu vurğulayıb.

Saat 15:00-da isə demokratik düşüncəyə daxil olan AXP, KXCP, ADP, AĞ Partiya, VIP, Azadlıq və digər siyasi qurumların rəhbərləri, partiya funksionerləri Rəsulzadənin abidəsinə və Novxanı qəbiristanlığında uyuyan yaxınlarının məzarını yad ediblər, gül dəstələri düzüblər.

ADP sədri Sərdar Cəlalov Rəsulzadənin abidəsi önündə

Məsciddəki qətlə görə 27 yaşlı tələbə həbs olunub

Kanadada Kvebek şəhər məscidində qanlı atışma ilə əlaqədar 27 yaşlı universitet tələbəsi barədə cinayət işi qaldırılıb. Kanadanın baş naziri Justin Trudeau hadisəni "terror hücumu" adlandırılıb.

Laval Universitetində sosiologiya ixtisası üzrə təhsil alan Alexandre Bissonnette 6 nəfəri qətlə yetirməkdə ittiham olunur (azadliq.org).

Bissonnette qısa müddət sürən ilkin məhkəmə dinləməsində heç nə deməyib. Əlləri və ayaqları qandallı tələbə hakim qərarını gözlərini döşəməyə zilləyərək dinləyib. Prokurorluq bildirir ki, iş üzrə bütün sübutlar hələlik toplanmayıb və Bissonnette fevralın 21-də bir daha məhkəmə qarşısına çıxarılacaq. "Reuters" agentliyi bildirir ki, prokurorluğun məlumatına görə hazırkı ittiham əldə olan sübutlarla məhdudlaşır və tələbəyə qarşı konkret olaraq "terror ittihamı" irəli sürülməyib. Kanada qəzetlərinin yazdığına görə, qaçqınlara dəstək verən "Bienvenu aux refugies" qrupunun üzvləri facebookda Bissonnette-i tanıdıqlarını yazıblar.

Onlar bildiriblər ki, tələbə Fransanın ifrat sağçı Milli Cəbhəsinin lideri Marine Le Pen-ə açıq dəstək bildirirdi. Kanadanın Kvebek şəhərində, "Böyük Məscid" adı ilə tanınan İslam Mədəniyyəti Mərkəzinə axşam namazı zamanı edilmiş basqında 6 nəfər öldürülüb, 19 nəfər yaralanıb. Onlardan beşinin vəziyyəti kritikdir. Polis bildirib ki, əvvəlcə basqında iki nəfərin iştirak etdiyi barədə yayılmış xəbərlərə baxmayaraq, hücum edən tək olduğuna inanılır.

ki çıxışında bunları deyib: "Rəsulzadə yalnız bir ailənin övladı deyil, bütün Azərbaycan xalqının övlətidir. Hamımızın qanının da onun qanı axır. Nə yaxşı ki,

belə insanlarımız olub, nə yaxşı ki, belə insanlarımız olacaq. Bizim birliyimiz bu cür insanların xatırlanmasından keçir".

□ Cavanşir ABBASLI

Mübariz Mənsimovun fotosopu aranı qatdı - yeni iddialar

İş adamı Azərbaycandakı bəzi media orqanlarını məhkəmə ilə hədələdi

İki gündür ki, azərbaycanlı iş adamı, "Palmali" şirkətlər qrupunun prezidenti Mübariz Mənsimov ABŞ prezidenti Donald Trampın çəkdiyi fotolar sosial şəbəkə və mediada müzakirə mövzudur. Müzakirəyə səbəb isə həmin fotoların fotosop olması ilə bağlı iddialardır.

"Palmali" şirkətlər qrupunun mətbuat xidmətinin rəhbəri Hüseyn Cəbrayıl oğlu azber.com-a açıqlamasında Mübariz Mənsimovla ABŞ prezidenti Trampın şəklinin fotosop

olduğunu təsdiqləyib: "Palmali" şirkətlər qrupunun prezidenti

ABŞ prezidentinin inauqurasiya mərasimində həqiqətən iştirak

edib və orada müxtəlif şəxslərlə görüşüb. Mübariz Mənsimovun şəkilləri mətbuata ötürülən zaman şəkillər arasında öncədən hazırlanmış fotoshop olan şəkillər də göndərilib. Baş verən anlaşmazlıq texniki səhv nəticəsində yaranıb. Ümid edirik ki, hər kəs bunu bu formada qəbul edər. Rəsmi şəkilləri sizin vasitə ilə ictimaiyyətə təqdim edirik".

Mövzu ilə bağlı Türkiyənin Dəniz Xəbər Agentliyinə özəl açıqlama verən M.Mənsimov bu cür iddiaların onu incitdiyini deyib. Azərbaycanlı iş adamı bildirib: "Mənim facebook-da şəxsi hesabım yoxdur. Mənim adıma açılmış onlarla saxta hesab var. ABŞ prezidenti Trampın fotosoplu şəkli saxta hesablardan birində yayımlanıb. Azərbaycanda bir media qurumu da bu saxta hesablardan fotoları götürərək, yayımladıqdan sonra onların fotosop olduğunu yazaraq insan haqlarına həqarət ediblər. Bundan başqa, "Palmali" şirkətinin Bakı ofisindən bir dostumuz da bu fotosoplu fotoları götürüb bir neçə yere göndərmiş. ABŞ-in hörmətli prezidenti Donald

Trampın bir tanışlığımız var. Prezident seçildəndən sonra 20 yanvar 2017-ci il tarixində keçirilən andiçmə mərasimində dəvətli idim. Daha sonra Konqres Mərkəzində keçirilən dəvətli mərasimə də qatıldım. Burada hörmətli prezident Trampın görüşmə imkanım oldu. Türkiyə və Azərbaycan haqqında qısa bir söhbətimiz oldu. Hətta ona ABŞ-da da ofis açacağımı dedim".

Facebookda adına açılan hesabla heç bir əlaqəsi olmadığını, bu hesabların fan və saxta hesablar olduğunu deyən Mənsimov eyni zamanda Azərbaycanda onunla bağlı həqarət xarakterli ifadələrə yer verən bəzi media orqanları barədə məhkəməyə də müraciət edəcəyini vurğulayıb. O, eyni zamanda sözügedən media orqanına tədbirdən çəkilməmiş fotolarını və dəvətnaməsinin surətini də təqdim edib.

Bu arada sosial şəbəkədə M.Mənsimov tərəfdarlarının da fotosoplu fotoları apardığı müəlliflərinə qarşı apardığı söz savaşını unutmaq olmaz. Onlar iş adamı barədə

bu cür iddiaları yayanların onun uğurunu qısqandıqlarını deyiblər. Tərəfdarların bəzi arqumentlərini nəzərə çatdıraraq: "M. Mənsimovun bir çox ölkələrin prezidentləri və hegemon sayılan Rusiya dövlət başçısı Putinlə dostluq münasibətləri olduğunu bilmirsiniz ki? Trampın o ərafələrdə belə də heç prezidentlik sevdiyi da yox idi. Daha bir arqument isə ondan ibarətdir ki, Trampın Türkiyədəki binalarından dostluq jesti olaraq ilk 8 mənzili məhz Mənsimov alıb. Bundan başqa, Tramp Türkiyəyə gələndə onun təhlükəsizliyini Mənsimovun Palmalisinin Pal Güvenliyi təmin edib". Mənsimovun Trampın illərin dostu olması, onu şəxsən inauqurasiyaya dəvət etməsi də sadalanan arqumentlər arasındadır.

Ümumiyyətlə, tədbirdən çəkilən fotolardan birində M.Mənsimovun əlində mobil telefonla Trampın yanaşı dayanması görünür. Bu da azərbaycanlı iş adamı və onun tərəfdarlarının ən güclü sübut qismində paylaşdığı fotodur.

□ Sevinc TELMANQIZI

Dövlət başçısı İlham Əliyev yanvarın 31-də Qətər XİN başçısı Şeyx Məhəmməd bin Əbdürrəhman Əl-Tanini qəbul edib. Görüşdə ikitərəfli əməkdaşlıq perspektivləri, xüsusən birgə investisiya fondunun yaradılması planları müzakirə olunub.

Qətərli nazir Azərbaycan XİN-in başçısı Elmar Məmməd-yarova da görüşüb. Contact.az yazır ki, birgə investisiya fondunun nə ilə məşğul olacağı, onun ölçüsü və iştirakçıların payları hələlik məlum deyil. Amma məlumdur ki, bu mövzu bundan əvvəl Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev və Qəterin Bakıdakı səfiri Yusif bin Həsən əl-Sai arasında müzakirə olunub.

Yanvarın 31-də Fövqəladə Hallar Nazirliyində (FHN) Azərbaycan hökuməti ilə Qətər hökuməti arasında birgə iqtisadi, Ticarət və Texniki Komissiyanın 1-ci iclası keçirilib. APA-nın xəbərinə görə, iclasdan əvvəl komissiyanın həmsədrləri - Azərbaycanın fövqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov və Qətər xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd bin Əbdürrəhman Əl-Taninin təkbə-tək görüşü olub. Sonra K. Heydərov və Şeyx Məhəmməd bin Əbdürrəhman Əl-Taninin həmsədrliyi ilə birgə hökumətlərarası komissiyanın iclası başlayıb.

K. Heydərov bildirib ki, Azərbaycan hökuməti ilə Qətər Dövləti hökuməti arasında Birgə İqtisadi, Ticarət və Texniki Komissiyanın hazırladığı sənədlər əsasında əməli işlər görülməkdir: "Ümid edirəm ki, həm Qətər, həm də Azərbaycan iş adamlarının iqtisadiyyat sahəsində quracaqları müştərek şirkətlərin fəaliyyətindən, yatırılacaq qarşılıqlı investisiyalardan həm Azərbaycan, həm də Qətər xeyir götürəcəklər. İmzalanacaq protokol çərçivəsində gələcəkdə müştərek fondun yaradılması birgə işimizə faydalı ola bilər".

Qətər xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd bin Əbdürrəhman Əl-Tani səmimi qarşılıqlı görüşlərə K. Heydərova öz təşəkkürünü çatdırıb. O deyib ki, hökumətlərarası birgə komissiya gələcəkdə iki dövlət arasında əlaqələrin inkişafına öz töhfəsini verəcək: "Birgə komissiya 2016-cı ilin əvvəllərində

Azərbaycan arasında əlaqələr daha da inkişaf edəcək. İki ölkə arasında strateji əməkdaşlıq genişlənəcək və biz ölkələrimizin ehtiyaclarına uyğun tələbləri ödəyəcəyik".

Toplantıda Azərbaycanla Qətər arasında əlaqələrin yüksək tempdə inkişaf etdiyi vurğulanıb, dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri və bu səfərlər zamanı imzalanan sənədlər, əldə olunan razılaşmalar sayəsində əlaqələrin son illər dinamik şəkildə genişləndiyi xüsusi qeyd edilib. Qətər əmi-

Ərəb dünyasının mühüm ölkəsi

Azərbaycana investisiya qoyacaq

Qəterin xarici işlər naziri prezidentin qəbulunda olub; iki ölkənin hökumətləri arasında birgə iqtisadi, ticarət və texniki komissiyanın ilk iclası

də əlahəzrət Qətər əmirinin Azərbaycan səfəri nəticəsində yaranıb. Biz ümidvarıq ki, iki ölkə arasında əməkdaşlıq bütün sahələri əhatə edəcək. İki qardaş ölkənin əlaqələrinin genişlənməsində bu komissiya öz müsbət rolunu oynayacaq. Biz ölkələrimiz arasında əlaqələri yaxşılaşdırmalıyıq. Qətərlə

ri Şeyx Təmmim bin Həməd Al-Taninin 2016-cı ildə Azərbaycana səfərinin uğurlu keçdiyi bildirilib. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin bu ilin fevralında Qətər Dövlətinə nəzərdə tutulan səfərinin iki ölkə arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrin inkişafına təkan verəcəyinə əminlik ifadə edilib. Azərbaycanın ixracçılıq məhsullarının Körfez bazasına çıxarılmasının, Körfez ölkələri ilə sərmayə əməkdaşlığının təşviqi edilməsinin hazırda prioritet istiqamətlərdən olduğu və bu xüsusda dövlət və özəl şirkətlərin səylərinin artırılmasının mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi də vurğulanıb. Qarşılıqlı prinsip əsasında Azərbaycan və tərəflərinə Qətər Dövlətinə daxil olduqda viza verilməsi təklifinin müsbət cavablandırılması yüksək qiymətləndirilib.

İclasda qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da geniş fikir mübadiləsi aparılıb və müzakirələrin yekununa dair protokol komissiyanın həmsədrləri - Azərbaycanın fövqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov və Qətər Dövlətinin xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd bin Əbdürrəhman Əl-Tani tərəfindən imzalanıb.

Milli Məclisin yaz sessiyası başlayır

Fevralın 1-də Milli Məclisin yaz sessiyasının ilk plenar iclası keçiriləcək. İclasın gündəliyinə 27 məsələ daxildir.

Bunlar Milli Məclisin İntizam Komissiyasının, Hesablayıcı Komissiyasının yenidən təşkil edilməsi, Milli Məclisin 2017-ci il üçün yaz sessiyasının qanunverici İşlər Planının təsdiq edilməsi, Cinayət Məcəlləsində, İnzibati Xətalar Məcəlləsində, Gömrük Məcəlləsində, "İnformasiya əldə etmək haqqında", "Müflisləşmə və iflas haqqında", "Mühasibat uçotu haqqında", "Qrant haqqında", "Sosial sığorta haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Aviasiya haqqında", "Gömrük tarifi haqqında", "Qiymətli kağızlar bazarı haqqında", "Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında" qanunlara dəyişiklik layihələridir.

Qeyd edək ki, parlamentin yaz sessiyası mayın 31-dək davam edəcək. ("Report")

Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun tikintisi

baş a çatır

Bakı-Tiflis-Qars (BTQ) dəmir yolunun tikintisinin 95 faizi başa çatıb.

"Trend"-in məlumatına görə, BTQ-nin tikintisi Türkiyənin nəqliyyat, gəmiçilik və rabitə naziri Əhməd Arslanın nəzarətində davam edir.

Tikinti işləri 30 dərəcə şaxtada iki növbəli olmaqla, maqistralın müxtəlif hissələrində aparılır.

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl türkiyəli nazir dəmir yolunun tikintisinin iki-üç ay ərzində başa çatacağını demişdi.

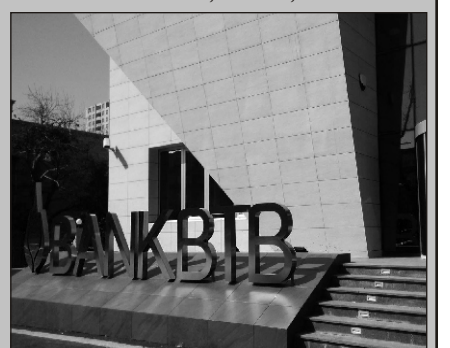
Daha bir bankın rəhbəri işdən çıxarıldı

"Bank BTB" ASC-nin İdarə Heyətinin (İH) sədri Samir Qocayev işdən çıxıb.

Bu barədə "Report"a həmin bankdan bildirilib.

Məlumatla görə, onun yerinə təyinat olsa da, yeni sədrin adı Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası ilə razılaşdırıldıqdan sonra açıqlanacaq. Hazırda "Bank BTB"-yə müvəqqəti olaraq İH-nin sədr müavini Rüfət Abbasov rəhbərlik edir.

İH ilə yanaşı, bankın Müşahidə Şurasında və Audit Komitəsində də dəyişikliklərin olduğu bildirilir. Qeyd edək ki, yanvarın 27-də "Bank BTB"-nin səhmdarlarının növbədənəkar ümumi yığıncağı keçirilib. Yığıncaqda kredit təşkilatının idarəetmə orqanları ilə bağlı məsələlər müzakirə predmeti olub. Rəhbər şəxslərlə bağlı qərarların da həmin toplantıda qəbul edildiyi deyilir.

Həbsdəki siyasi fəallar - ailələri əfvə ümid edir

Martda əfv sərəncamının imzalanacağı bildirilir

Ötən ilin mart ayında Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı əfv fərmanı ilə 150-yə qədər məhbus azad edildi. Onlar arasında beynəlxalq təşkilatların "siyasi məhbus" kimi tanıdıqları şəxslər də var: NIDA-çılar Rəşadət Axundov, Məmməd Əzizov, Rəşad Həsənov, Ömər Məmmədov, jurnalist Pərviz Həşimli, hüquq müdafiəçiləri Rəsul Cəfərov, Anar Məmmədli, Hilal Məmmədov, xalq hərəkatının fəallarından olan Nemət Pənahlı, Müsavat Partiyasının başqan müavini Yadigar Sadiqov və Tofiq Yaqublu, Müsavat Partiyasının üzvü Sirac Kərimli mart ayında əfv olunublar.

Lakin siyasi fəalların bir qismi hələ də həbsxanadadır. Onlardan REAL sədri İlqar Məmmədovu, cəbhəçilər Fuad Qəhrəmanlı, Seymur Həzi, Faiq Əmirli, Məmməd İbrahim,

müdafiəçiləri, məhkumların ailə üzvləri ümid edirlər ki, bu il də mart ayında prezident əfvlə bağlı sərəncam imzalayacaq və yuxarıda adlarını qeyd etdiyimiz şəxslər azadlığa çıxacaqlar.

İlqar Məmmədovun həyat yoldaşı Vəfa Məmmədova "Yeni Müsavat"a bildirib ki, bu həftə onunla görüşəcək: "Ancaq telefonla danışsın, vəziyyətinin yaxşı olduğunu söyləyir. Səhhətində heç bir problem yoxdur. Hər şey normal şəkildə

davam edir. Son günlər REAL ətrafında yaşananlarla bağlı da vəkili ilə görüşüb, yəqin ki, öz münasibətini onun vasitəsilə bildirecək".

NIDA-çı gənc Əbdül Əbilovun anası Nurcahan Əbilova "Yeni Müsavat"a bildirib ki, oğlu hələ də müalicə alır:

"Əbdülün səhhətindəki problemlər davam edir. Hazırda müalicə müəssisəsindədir və müalicə olunur. Vəziyyət əvvəlki kimidir. Əbdülün müalicəsi ilə

ciddi məşğul olunmur. Çünki qə qaxçıqdan sonra müalicəsinin oranın vəziyyəti buna imkan davam etdirəcək".

Prezident İlham Əliyevin yanvarın 30-da «Regionların 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı»nın icrasının üçüncü ilinin yekunlarına həsr olunan konfransda çıxışı bir neçə istiqamətdə təhlil edilmişdir. «Yeni Müsavat» prezidentin çıxışında önə çıxan üç mühüm məsələnin təhlilini zəruri hesab edir.

Azərbaycan enerji bazarında əsas oyunçu olaraq qalacaq

Birinci istiqamət kimi əlbəttə, dünyada yaranmış iqtisadi böhran dövründə Azərbaycanın vəziyyətinin təhlili və ölkənin gələcək inkişaf perspektividir. Dövlət başçısı dəfələrlə vurğuladı ki, neftin qiymətinin kəskin aşağı düşməsi ilə yaranmış böhrandan çıxış yolunu qeyri-neft sektorunun inkişafında görür ki, bütün səylər də buna yönəlib: «İqtisadiyyatın əsas göstəriciləri müsbətdir. Kənd təsərrüfatı 2,6 faiz, ölkəmizin qeyri-neft sənayesi isə 5 faiz artmışdır. Dünyada neftin qiymətinin üç-dörd dəfə aşağı düşməsinə baxmayaraq, əvvəlki illərdə görülmüş işlər və keçən il apardığımız dərin islahatlar nəticəsində biz bu inkişafı təmin edə bilmişik», deyərək, dövlət başçısı vurğulayıb.

Prezidentin çıxışında ən mühüm hesab olunan məqamlardan biri də «neft bitdi», «neft daha Azərbaycana xeyir gətirməyəcək» kimi iddialara cavabı sayıla bilər. Sitat: «Mən dəfələrlə demişəm, biz artıq postneft dövründə yaşayırıq. Bunu mən o mənada deyirəm ki, dövlət qurumları daha neft amilini bel bağlamasınlar. Ancaq bu, o demək deyil ki, bizim neftimiz tükənir. Yox, bizim neftimiz hələ onilliklərdə xalqımıza xidmət edəcək».

Bu, həm neftin qiymətinin düşməsindən pessimist ovrata köklənmiş təbəqəyə, həm də neft amilini önə çəkərək Azərbaycanın enerji bazarında mövqeyini itirəcəyi ilə bağlı xüsusilə ölkəmizin bədxahlarının tirajladığı iddialara tutarlı cavab hesab edilə bilər. Təsədüfi deyil ki, dövlət başçısı bunun ardınca ölkəmizin enerji bazarında daha üstün bir oyunçuya çevrildiyini xüsusi qeyd edib: «Azərbaycan qazı iki ildən sonra dünya bazarlarına daha da böyük həcmdə çıxacaq və öz əhatə dairəsini genişləndirəcək. Bu gün isə bu dəhliz əsasında yeni bir qlobal layihəni - Cənub Qaz Dəhlizini icra edirik. Bu layihə də uğurla icra edilir. Mən tam açıq deyərək deyirəm ki, əgər Azərbaycan yenə də bax bu layihənin icrası ilə bağlı liderlik keyfiyyətlərini ortaya qoymasaydı, bu layihə heç vaxt icra edilməzdi. Cənub Qaz Dəhlizi bu gün ancaq Azərbaycanın liderliyi hesabına icra edilir. Bu layihə əlbəttə ki, uzunmüddətli maraqlarımızı təmin edəcək. Bu layihənin icrasından sonra həm maliyyə imkanlarımız böyük dərəcədə artacaq, eyni zamanda, Azərbaycan regional əməkdaşlıq, enerji təhlükəsizliyi baxımından indikindən daha çox, daha böyük önəm daşıyan ölkə olacaq».

Prezidentin üç mühüm mesajı - xalqa, Qərbə, məmurlara...

Dövlət başçısı İlham Əliyevin «neft daha Azərbaycana xeyir gətirməyəcək» kimi iddialara tutarlı cavabı; «siyasi səhnədən gediblər» mesajının ünvanı Barak Obama və Martin Şultsmu?; xarici siyasətdə prezident İlham Əliyevin ləyaqət prinsipi...

Dövlət başçısının Azərbaycanın guya xarici borclarına məcbur olması ilə bağlı xeyli müddətdir əsasən də xarici mediada yayılmış iddialara münasibət bildirməsi də diqqətəlayiqdir: «Bu gün Azərbaycan üçün istənilən layihəyə kredit almaq artıq çoxdan problem deyil. Hətta indiki siyasətimiz ondan ibarətdir ki, biz xarici kreditlərə o qədər də böyük meyl göstərməyək. Çalışmalıyıq ki, bundan sonra da bütün işləri daxili imkanlar hesabına görək. Çünki xarici borcun artması müsbət hal deyil. Bizdə isə bu göstərici də çox yaxşı səviyyədədir, təqribən 20 faiz səviyyəsindədir. Bu da əvvəlki illərlə müqayisədə daha da böyük rəqəmdir. Bunun da səbəbi manatın devalvasiyaya uğra-

masındır. Ondan əvvəlki dövrdə bizim xarici borcumuz 10 faiz həddini keçməyib. Bu gün də bu, məqbul səviyyədədir. Amma biz çalışmalıyıq ki, bu, artmasın, əksinə, azalsın. Xarici borcu azaltmaq üçün biz xarici kreditləri çox böyük ehtiyatla almalıyıq. Ancaq ölkəmiz üçün strateji əhəmiyyət daşıyan layihələrə biz xarici borcu ala bilirik».

Prezidentin «siyasi səhnədən gediblər» mesajının hədəfləri

Prezident məhz enerji layihələrindən bəhs edərkən çıxışında altını çizdiyimiz ikinci mühüm hissəyə keçid alıb. Bu, Azərbaycanın inkişafını əngəlləmək istəyən xarici qüvvələrə bağlı dedikləridir.

Sitat: «Biz bütün bu işləri o

dentliyi müddətində Ağ Ev administrasiyası ilə rəsmi Bakının münasibətləri xeyli gərgin oldu. Xüsusilə ABŞ-ın sabiq dövlət katibi Con Kerrinin bəzi hallarda ermənipərəst mövqeyi rəsmi Bakının ciddi narazılığına səbəb olmuşdu. Martin Şultsun isə Avropa Parlamentinə başçılıq etdiyi dövr ermənipərəst addımları və bununla bağlı yaranan siyasi qalmaqallarla yadda qalıb. Məhz onun addımlarının nəticəsində Azərbaycanın Avropa Parlamenti ilə münasibətləri son dərəcə gərginləşmişdi. 2015-ci ildə ilk Avropa Oyunları ərəfəsində Avropa Parlamentində Azərbaycan insan hüquqları ilə bağlı keçirilən dinləmələr bu qurumla ölkəmizin əlaqələrini qırılma həddinə qədər gətirmişdi.

daş münasibətləri hakimiyyət üçün ən vacib sahələrdən biri, iqtisadi çətinliklərin yaşandığı bu günlərdə isə bəlkə də birincisidir.

Ölkə başçısı yenə bu məsələyə münasibət bildirərək məmurları xalqa münasibətlərində diqqətli olmağa çağırıb. Sitat: «Mən dəfələrlə bu məsələ ilə bağlı öz fikirlərimi demişəm, bu gün də deyirəm. Hər kəs bilsin, eşitsin və nəticə çıxarsın: məmurlar xalq üçün yaşayır, əksinə deyil. Məmur xalqın xidmətçisidir, vətəndaş xidmət göstərməlidir, köməklik göstərməlidir, yekəxanılıq etməməlidir, hansısa qanunsuz tələb irəli sürməməlidir, özünü təvazökar aparmalıdır - özü də, ailə üzvləri də, nümunə olmalıdır, rüşvətخورluğa məşğul ol-

Xarici siyasətin konturları: «ləyaqət prinsipi»

Dövlət başçısı Azərbaycanın xarici siyasət konturlarını yenə də dəyişməyəcəyini vurğulayıb: «Artıq dünya Azərbaycanı daha yaxşı tanıyır. Görür ki, bu, müstəqil dövlətdir, ləyaqətli dövlətdir. Azərbaycan xalqı qürurlu xalqdır, heç vaxt imkan verə bilməz ki, kimsə bizə nəyisə dikte etsin. Biz öz ləyaqətimizi həmişə saxlamışıq və saxlayırıq».

Prezidentin «öz ləyaqətimizi həmişə saxlamışıq və saxlayırıq» sözləri əlbəttə ki, siyasətə heç uyşmayan sentimentallıq deyil. İlham Əliyevin hakimiyyət illərdə sadıq qaldığı xarici kursun məhz bu çərçivədə olduğunu hətta Azərbaycanın odioz qonşuları belə etiraf edirlər. Qərbin İran məsələsində sərt olduğu dövrdə rəsmi Bakının tutduğu mövqeyi, Gürcüstan Rusiya ilə müharibə həddində olanda İlham Əliyevin gürcü xalqına iqtisadi dəstəyini, eləcə də sanksiyalarla yıpranmış Rusiyaya da hər zaman dost əlini uzatmasını xatırlamaq kifayətdir...

Məmurlara sərt xəbərdarlığın pərdəarxası

Nəhayət, konfransda prezidentin toxunduğu üçüncü əsas məsələ də ləyaqətlə bağlıdır, amma bu dəfə məmurların... Məlumdur ki, prezident icra başçılarının iştirak etdiyi bu cür toplantılarda sərt xəbərdarlıqları əsasən onlara ünvanlayır. Bu dəfə də istisna olmadı. Ölkədə məmur-vətən-

mamalıdır, soyğunçuluqla məşğul olmamalıdır. Məmur bax belə, dediyim kimi olmalıdır. Mən hər bir dövlət məmurunu təyin edəndə və ya icra başçısını başqa vəzifəyə qəbul edəndə də göstərişlər verirəm ki, get, insanlara qulluq elə, xidmət elə, dövlətə xidmət elə, təmiz işlə. Amma əfsus ki, bəziləri nəticə çıxarmırlar və onların da cəzası verilir və veriləcəkdir. Biz bütün bu işləri görürük ki, Azərbaycanda inkişaf hərtərəfli və sürətli olsun, xoşagəlməz hallara son qoyulmalıdır».

Dövlət başçısı əlavə edib ki, məmur-vətəndaş münasibətləri, bu məsələlər cəmiyyət üçün, inkişaf üçün çox önəmlidir: «Burada hər şey məmurlardan asılıdır. Onlar dediyim kimi işləməlidirlər. Əgər öz işində nöqsana, yaxud da pozuntuya yol verərsə, onlar lazımı səviyyədə cəzalandırılacaqlar. Bu gün verdiyim bütün tapşırıqlar yerinə yetirilməlidir. Verdiyim tapşırıqlarla bağlı vaxtaşırı məlumat Prezident Administrasiyasına göndərilməlidir. Prezident Administrasiyası isə bu tapşırıqların yerinə yetirilməsi ilə bağlı bütün lazımı tədbirlər görəcək, nəzərdə saxlayacaq ki, biz 2017-ci ili də uğurla başa vuraq».

Dövlət başçısı «bəziləri nəticə çıxarmırlar və onların da cəzası verilir və veriləcəkdir», deməklə komandada heç kimin toxunulmaz olmadığını bir daha diqqətə çatdırıb.

□ «Yeni Müsavat»

Alla Puqaçovanın rəfiqəsinin fotosopu

Samir SARI

İndiki gənclər bilməz, fotosop sovet vaxtı da vardı. Sadəcə, o vaxt bunu hər adam edə bilmirdi, internet yox, kompüter proqramları yox, müvafiq texnoloji imkanlar yox. Amma usta fotoqraflar vardı və bir şeylər düz-qoş edə bilirdilər.

Məsələn, o vaxt şimal rayonlarının birində bir qadın toy müğənnisi öz fotosuyla Zeynəb Xanlarovanın fotosunu yanbayan qoydurmuşdu, sanki rəfiqəmişlər kimi bir mənərə alınmışdı. O şəkil fotoatelenin vitrinindəydi. Çox adam bilirdi ki, bu, fotosop məhsuludur, amma bilməyənlər də vardı. Sonradan o müğənninin ürəyi soyumadı, Alla Puqaçova ilə birlikdə şəklini "yaratdı". Düzdür, Alla Puqaçova ömründə həmin rayona toy oxumağa gəlməmişdi və şəhərin "o baş" deyilən yerində yaşayan "podruqası" ilə şəkil çəkdirməmişdi, amma inanclar vardı ki, bu şəkil müğənni xanım özü Moskvaya gedəndə çəkilib.

Hətta axtarsaq, ötən əsrin 30-cu illərində də fotosopdan istifadə edilə bilər. Bunu Stalinə dair arxiv materiallarından oxuyuşam.

Demək, 30-cu illərdə elə olur ki, Stalin, Molotov, Jdanov, Voroşilov və Yejov birlikdə nəse bir tədbirdə iştirak edirlər. Yejov o vaxt NKVD-nin rəhbəri imiş, ölkədə qanlı repressiya aparılmış. Fotoqraflar da çakkaçək rəhbərlərin şəklini çəkir, "Pravda", "İzvestiya" kimi qəzetlər həmin şəkilləri çap edirlər. Amma elə olur ki, bir müddət sonra Yejovun özünü də repressiya edir, güllələyirlər. Vaxt gəlir, rəhbərlərin o uğurlu şəklini təkrar çap etmək lazım gəlir, amma baxırlar ki, bay, Stalinin sağ yanındakı tösmərek kişi "xalq düşməni" Yejovdur. Belə olanda usta çapçılar "Yejov"u o şəkildən elə silirlər ki, heç kölgəsi də qalmır.

Fotosop söhbətinə dəxli olmasa da, bu xüsusda bir xətirəm də var. Kəndimizin ortasındakı parkda qoyulmuş abidə vardı, Lenin baba o boyda skamyada tək oturmuşdu. Yanı boş idi, ən azı bir nəfər də orda otura bilirdi. Sonradan böyük dedilər ki, 50-ci illərdə qoyulmuş o abidədə Stalin də Leninin yanındaymış, amma 56-cı ildə Xruşov onu, türkün sözü, kötü adam çıxardanda Stalinin heykəlini kobudcasına qol-bud edərək Leninin yanından götürüblər. Stalinin heykəlinin qurşaqdan yuxarı hissəsi SSRİ dağılana qədər kəndimizdəki klubun səhnəsinin bir küncündə qalırdı. Dahi rəhbərə sevgiyə görə onu atmamışdılar. Bəlkə də o heykəl hələ də ordadır.

Demək istədiyim odur ki, keçmişdə fotosoplar ya bir şəxsiyyətə sevgidən irəli gəlirdi, ya da nifrətdən. İndinin özündə nifrətdən yaranan fotosop əsərləri daha çoxdur. Bir də görürsən, bir məşhur adamın şəklini fotosopdan keçirib bambılı kimi təqdim edirlər, lağlağıya başlayırlar.

Amma son fotosop qalmaqalı sevgidən, hörmətdən yaranmışa oxşayır. "Palmalı" şirkətinin rəhbərinin adının qarışdığı qalmaqalı deyirəm.

Ümumiyyətlə, Tramp hakimiyyətə gəldi, gələli, dalınca xeyli fotosop əsərləri getirib. Hələ onun inauqurasiya gününün ertəsi düzəldilən o şəkil nəydi?

Ara yerdə eks-prezident Obamanın adına söz çıxardılar. Hamımız elə bilirdik ki, Obama doğrudan da əlini Melaniya Trampın, yumşaq desək, yumşaq yerinə qoyaraq, ona "pliz" deyib, içeri keçmək üçün yol göstərib. Minlərlə adam bu barədə lağlağı dolu statuslar yazmaqdaykən, usta fotosopçular şəklini orijinalını tapıb sosial şəbəkədə paylaşdılar və məlum oldu ki, mister Obama əlini xanım Trampın küreyinə qardaşcasına qoyub.

Amma bir dəne fotosopla az qala Trampın ailəsini dağıdacaqdılar.

Bu baxımdan Mübariz Mənsimovun Trampa yanaşı durduğunu göstərən şəkil elə də böyük qəbahət deyil. Heç demə, onlar gerçəkden də bir arada olublar, sadəcə, macal tapıb şəkil çəkdirmə bilməyiblər. Neyləsin, Tramp təkdir, onunla şəkil çəkdirmək istəyənlər isə itətkördür.

Ən yaxşısı, məşhurların manekenləri ilə şəkil çəkdirməkdir. Bu halda onların qoluna girmək, bellerini qucmaq, hətta yanlarında daha erkənə pozalarda durmaq olur. Bir şərtlə ki, bu şəkillərlə sonradan manipulyasiya etmək fikrinə düşməyəsən.

Amma sən Trampa çəkdirdiyin şəkildən sonradan siyasi karyera və ya biznesinin çiçəklənməsi üçün istifadə edəcəksənsə, kimlərsə "aramızdan su keçmir" rəyi yaratmaq istəyəcəksənsə, biabırçılıq olacaq.

Onu da deyim ki, o vaxt "Alla Puqaçovanın podruqası"nın toyu heç vaxt azalmırdı.

"Freedom House" beynəlxalq hüquq müdafiəsi təşkilatı dünyada azadlığın səviyyəsini göstərən illik hesabatını açıqlayıb. Azadlıq.org-un məlumatında deyilir ki, "Dünyada Azadlıq - 2017" adlı hesabatda ötən il demokratik ölkələrdə populistlərin və millətçilərin xeyli irəlilədiyi, avtoritar rejimlərin isə "aqressivləşdiyi" bildirilir.

"Freedom House" builki hesabatında 195 ölkədə siyasi hüquqlar və vətəndaş azadlığını qiymətləndirib. Bu ölkələrin 87-si azad, 59-u qismən azad, 49-u azad olmayan ölkə hesab olunub.

Azərbaycan yenə də azad olmayanların, həm də son 10 ildə geriləyən ölkələrin sırasındadır.

Hesabatda Azərbaycan da ötən il keçirilən referendumdan söz açılır. Konstitusiyaya dəyişiklikləri ilə hakimiyyətin gücləndiyi, referendumun ciddi nəzarət altında keçirildiyi və seçicilərin 90%-nin dəyişikliklərə səs verdiyi deyilir.

Hesabatın "Hakimiyyət-dəkiler gələcəyə hazırlaşsınlar" bölməsində isə Avrasiya ölkələrinin iki qismə ayrıldığı bildirilir. Ukrayna, Gürcüstan və Moldovanın demokratik irəliləyişə nail olmağa çalışdıqları, Şərqdə isə bəzi liderlərin iqtisadi və siyasi sabitliyə hazır olmaqdan ötrü

hakimiyyətlərini gücləndirdiyi vurğulanır. Siyahıda Kuba, Çin, İran kimi ölkələr Azərbaycandan önə qoyulub. Qafqaz qonşuları bu hesabatda da Azərbaycandan irəlidedir: Gürcüstan da, Ermənistan da "qismən azad" ölkə kimi dəyərləndirilib. Türkiyədə də ciddi geriləmə müşahidə olunub və Türkiyə, həmçinin Rusiya və İran da azad olmayan ölkələr si-

"Freedom House"

İllik hesabatını açıqladı

Dünya ölkələrinin 87-si azad, 59-u qismən azad, 49-u azad olmayan ölkə hesab olunub

millətçi partiyaların uğurları və ABŞ-dəki prezident seçkilərində Donald Trampın qələbə qazanması demokratik ölkələrdə də narahatlıq və qararsızlığa səbəb olub". "Freedom House"un hesabatında belə deyilir.

Rusiyanın davranışları - Birləşmiş Ştatlar və digər demokratik ölkələrdə seçki prosesinə müdaxilə cəhdləri, Suriyadakı diktaturaya yardımı, Ukraynaya təcavüzü də dünyada azadlığın durumuna təsir göstərib.

Hesabatda azad olmayan ölkələrdən 11-də vəziyyətin özəlliklə pis olduğu deyilir. Bunlar Suriya, Eritreya, Şimali Koreya, Özbəkistan, Cənubi Sudan, Türkmənistan, Somali, Sudan, Ekvatorial Qvineya, Mərkəzi Afrika Respublikası və Səudiyyə Ərəbistanıdır.

Ən azad ölkələr Finlandiya, Norveç, İsveç, Kanada və Niderlanddır.

yaşındadır. Hesabat müəllifləri ümumilikdə 67 ölkənin siyasi hüquqlar və vətəndaş azadlığı baxımından geriye getdiyini, cəmi 36 ölkənin irəlilədiyini deyirlər. Hətta ən nüfuzlu demokratik ölkələrdə də durum ürəkəçən deyil. "Britaniyanın Avropa Birliyindən çıxmasıyla bağlı səsvərmə, Polşadakı yeni hökumətin qeyri-demokratik addımları, Avropadakı

yaşındadır.

Hesabat müəllifləri ümumilikdə 67 ölkənin siyasi hüquqlar və vətəndaş azadlığı baxımından geriye getdiyini, cəmi 36 ölkənin irəlilədiyini deyirlər. Hətta ən nüfuzlu demokratik ölkələrdə də durum ürəkəçən deyil. "Britaniyanın Avropa Birliyindən çıxmasıyla bağlı səsvərmə, Polşadakı yeni hökumətin qeyri-demokratik addımları, Avropadakı

Ötən il ölkə həbsxanalarında

140 məhkum ölüb

Məmməd Zeynalov: "140 məhkumun ölümündə kriminal axtarmaq..."

"2016-cı ildə penitensiar müəssisələrdə saxlanılan məhkumların sayı 2015-ci illə müqayisədə 709 nəfər, yaxud 3.2 faiz azalıb". APA-nın xəbərinə görə, bunu Penitensiar Xidmətin rəis müavini Oqtay Məmmədov deyib O, bunu amnistiya aktının tətbiqi ilə izah edib: "Qeyd olunan dövrdə penitensiar müəssisələrdən müxtəlif əsaslarla 7579 nəfər azad edilib. Bu, 2015-ci illə müqayisədə 1661 nəfər çoxdur. Həmin şəxslərdən 2930-u cəza müddətinin başa çatması ilə əlaqədar, 1503-ü vaxtından əvvəl azadlığa çıxıb.

Bundan başqa, 137-si nəzərdə tutulmuş digər əfv olunub, 2891-i amnistiya aktına düşüb, 8-i xəstəliyə, 110-u isə qanunvericilikdə

və həbs edilməmiş şəxs vəfat edib".

Penitensiar Xidmətin səbiq rəisi Məmməd Zeynalov deyir ki, Azərbaycanda cəzaçəkmə və müvəqqəti saxlama məntəqələrində 20 mindən çox şəxs saxlanılır. Səbiq rəis hesab edir ki, bu baxımdan il ərzində 140 məhkumun ölümündə kriminal ax-

tyonun olub-olmadığını raitinin payının nə qədər olduğunu söyləmək çətindir: "İndi saxlama yerlərində vəziyyət əvvəlki illərə nisbətən yaxşıdır. Avropa Şurasının saxlama yerləri ilə bağlı tələbləri bu sahədə durumu köklü şəkildə dəyişib. İstiliyin olmaması, işığın tez-tez kəsilməsi kimi faktlar da azalıb. 80 faiz vəziyyət dəyişib.

Əlbəttə ki, "şveytsarski türmə"nin standartları deyil. Yeni orta saxlama şəraiti var". "Məhbəs Araşdırmaları Beynəlxalq Mərkəzi" 221 dövlətdə cəzaçəkmə yerlərində saxlanılan məbusların sayını araşdırıb. 2016-cı il ehatə edən araşdırma dövründə dünya üzrə 9 milyon 250 min nəfərə yaxın insan məbusluq həyatı yaşamaqda olub.

Dünya üzrə ən çox məbus ABŞ həbsxanalarındadır - 2 milyon 217 min 974 nəfər. Yeni dünya üzrə məbusların 25 faizi ABŞ-dədir. Siyahıda 645 min 350 məbusla ikinci yerdə Rusiyadır. Azərbaycan siyahı üzrə 22 min 526 məbusla 54-cü yerdədir. Mərkəz ölkələr üzrə hər 100 min nəfərə düşən məbusların sayını da açıqlayıb. ABŞ-da 100 min nəfərin 693-ü, Rusiyada 447-si, Azərbaycanda isə 236 nəfər məbusdur.

M.Zeynalov bildirib ki, bu ölümlərdə saxlama şə-

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Rusiyadan təzəcə qayıdan Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov dünən Dağlıq Qarabağ mövzusunda diqqətçəkici açıqlama verib. Bu açıqlamadakı detallardan belə bir ilkin qənaət hasil olur ki, Rusiya konfliktlə bağlı hansısa həll variantı üzərində düşünməyə başlayıb. Öncə Azərbaycan XİN başçısının fikirlərini təqdim edirik.

E.Məmmədov deyib ki, Moskva Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşünü təşkil etmək istəyir. Bu barədə o, Bakıda qəfərlə həmkarı ilə birgə keçirdiyi brifinqdə jurnalistlərə bildirdi. Bununla belə, nazir qeyd edib ki, onun Lavrova danışıqları ümidverici olmayıb. "Mən Moskvadakı danışıqların yekunu ilə bağlı optimizm ifadə edə bilmərəm", - deyərək Məmmədov vurğulayıb.

Daha sonra o, əksinə, nikbinlik ifadə edərək bildirdi: "Heç şübhə etmirəm ki, işğal olmuş rayonları bir-bir azad edə bilərik". Bunu da XİN başçısı Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpasına beynəlxalq təşkilatların cəlb olunması məsələsinə münasibət bildirərkən dilə gətirib. "Bu, birinci addımdır. Amma gec-tez məsələ var. Beynəlxalq təşkilatlarla danışıqlar gedir. Bu, bir günlük proses deyil".

Nazir BMT Təhlükəsizlik Şurasının Dağlıq Qarabağa dair 4 məlum qətnaməsini bir da-

ha xatırladı. "Bu qətnamələr xahiş etmir, işğal olunmuş ərazilərin azad olunmasını tələb edir. Lakin digər münasibətlərlə bağlı qətnamələr dərhal icra olunduğu halda, bu qətnamələr yerinə yetirilmir. Bu qətnamələr müddətli deyil. Biz onlara istinad edirik" - Məmmədov əlavə edib.

Qeyd edək ki, Məmmədovdan bir neçə gün öncə Ermənistan xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan Moskvada olmuş, rusiyalı həmkarı Sergey Lavrova Qarabağ mövzusunda danışıqlar olmuşdu. İndi isə Rusiyanın Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya XİN başçıları səviyyəsində tezliklə "üçlü görüşü"nü təşkil etmək istəməsi Moskvada hansısa yeni təşəbbüsdə bulunmaq niyyətindən xəbər verə bilər. Elmar Məmmədovun Lavrova görüşdən məmnun qalmaması da göstərir ki, Kreml vəziyyətin ciddiliyinin və nəşə etmək zərurətinin, hər halda, fərqi yoxdur.

Moskva köhnə planı masaya yatırır - Bakı Kremlə mesajını təzələdi

Azərbaycanın baş diplomatı ölkə rəhbərliyinin Rusiyadan narazılığını dilə gətirdi və... yeni Qarabağ təşəbbüsünün anonsunu verdi; **rusiyalı ekspert: "Nazirlər Moskvaya nərd oynamaq üçün çağırılır..."**

İkincisi, Azərbaycan XİN başçısının "rayonlarımız bir-bir azad ediləcək" söyləməsi və ardınca BMT TŞ-nin Qarabağ qətnamələrini bir daha yada salması da əslində ən əvvəl Bakının narazılığı, fəqət bu narazılığı bürüzə vermək istəmədiyi Kremlə ünvanlanıb. Daha önəmlisi, Elmar Məmmədovun yuxarıdakı sözləri az öncə prezident İlham Əliyevin Pıraqışkıldə hərbi şəhərciyin açılışında verdiyi məlum bəyanatlarla tamamilə səsleşir.

Orada ölkə bacısı məlum ünvanlara mesaj göndərərək,

açıq bəyan etmişdi ki, Azərbaycan öz ərazisində heç vaxt ikinci uydurma erməni dövlətinin yaranmasına imkan verməyəcək, "bunu gözləyənlər əbəss yerə gözləyir". Prezident eyni zamanda BMT-nin Qarabağ qətnamələrini mahiyyətini bəyan etməklə, bu sənədləri təhriq etməyə çalışanlara mesaj yollamışdı.

Söhbət təbii ki, ən əvvəl Rusiya XİN bacısı S.Lavrovdan gəlir - hansı ki, azərbaycanlı jurnalistin sualına cavabında məhz ermənilərin xeyrinə belə təhriqə yol vermiş, üstəlik, müharibə məsələsinin Azərbaycanın daxili işi olmadığını bildirmişdi. İndi isə həmin qətnamələri Məmmədovun Lavrova Moskvada görüşündən sonra xatırlatmaqla sanki Bakının Kremlə mesajını təzələmiş olur ki, problemin həlli yalnız BMT normaları və Qarabağ qətnamələri çərçivəsində mümkündür.

Bəs Moskvanın yeni Qarabağ təşəbbüsünün qayəsində

nə durur? Bu xüsusda Kremlə yaxınlığı ilə tanınan rusiyalı politoloq Stanislav Tarasovun 1in.am erməni nəşrinə müsahibəsində bəzi fikirlər maraqlıdır.

Doğrudur, Tarasov bir qayda olaraq, ermənipərəst mövqedən çıxış edir. Ancaq hər necə olmasa, onun müsahibədəki müəyyən fikirlər Kremlin həll planı mövzusunda bəzi mülahizələrə əsas verir və daha önəmlisi, Məmmədovun dünənki açıqlamalarını sanki tamamlayır.

Tarasovun sözlərinə görə, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Moskvaya çağırılması son zamanlar Rusiyanın hansısa Qarabağ planının müzakirəsi ilə bağlıdır və bu, "Kazan formulu" ola bilər: "Diqqət edin, əvvəlcə Nalbəndyan Moskvaya gəlir. Ardınca Məmmədov, onun ardınca isə Sebastyan Kurts (ATƏT sədri-red.) gəlir. Belə ehtimal etmək olar ki, hansısa layihə və ya plan müzakirə olunub. Bizim

məlumatımıza görə, söhbət Kazan sənədinə qayıdırdan gedir".

Rusiyalı ekspertin iddiasına görə, "Azərbaycanlı jurnalist Lavrovu təxribata çəkəndən sonra" situasiya sıfırlanıbmış. "Tərəflər indi faktiki şəkildə sıfırdan başlayıblar. Məsələ ondadır ki, Rusiyanın başı indi güclü şəkildə beynəlxalq əlaqələrə qarşıdır. Moskva nazirləri nərd oynamağa çağırmaz ki, Bu, o deməkdir ki, müzakirə ucadan deyilmir, ətraflı danışılır. Bütövlükdə prosesin ümumi məntiqindən hansısa planın, daha dəqiqi, boş çıxması planın müəyyən konturları görünür", - deyərək əlavə edib.

Bu qəbildən ehtimalların heçqəçət yükünü yəqin ki, yaxınlarda, daha dəqiqi, Rusiyanın iştirakı ilə nəzərdə tutulan nazirlərin "üçlü görüşü"ndən sonra biləcəyik. Yada sala q, "Kazan formulu" münasibətinin mərhələli həllini nəzərdə tutur.

□ **Siyasət şöbəsi**

Rusiyanın Azərbaycana qarşı sərgilədiyi münasibət daim müzakirə olunan məsələlərdən biridir. Tarixən şimal qonşumuz Cənubi Qafqazda öz maraqlarını təmin etmək və regiondakı siyasi maraqlarını gerçəkləşdirmək üçün daha çox Gürcüstan və Ermənistanla yaxınlıq edib. Bir neçə il öncə isə Qərbi yaxınlaşması fonunda Rusiya Gürcüstanı, belə demək mümkündürsə, itirdi. İndi onun regionda forpostu Ermənistanıdır. Ekspertlər bildirirlər ki, Dağlıq Qarabağ münasibətinin də uzanmasında Rusiyanın Ermənistan tərəfindən çıxış etməsinin böyük rolu olub.

Rusiyanın Azərbaycanla deyil, daha çox Ermənistanla yaxın olması müxtəlif cür izah edilir. Burada dini faktorun rolu, Ermənistanın Rusiyanın əlində bir maşa olması qabardılan nüanslar sırasındadır. Lakin ekspertlər hesab edirlər ki, tarixi dövrlərlə müqayisədə hazırkı zamanda Azərbaycan və Rusiya münasibətləri müsbət trenddədir.

Politoloq Mübariz Əhmədovlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi ki, tarixən Rusiya kobud imperiya siyasəti aparıb: "İndi isə vəziyyət tamamilə

Bakıya münasibəti dəyişə bilərmimi...

Politoloq: "Rusiya Azərbaycanla münasibətə möhtacdır"

fərqlidir. Tarixi Rusiya üçün dini parametrlər olduqca əhəmiyyətli idi. Həmin dövrdə Qafqaz və Yaxın Şərqi bu hissəsi, ümumiyyətlə, Rusiyaya tanış deyildi. Ona görə də Rusiya tanımadığı bir yerə gəlirdi zaman xristian amilindən istifadə edirdi. Xüsusilə nəzərə almaq lazımdır ki, Rusiya Qafqaza daxil olan zaman uzun müddət Şimali Qafqazda müharibə aparmışdı. Yəni müsəlmanların hədsiz dərəcədə böyük azadlıq sevdəsinə görmüşdü. Müsəlmanların öz torpaqları uğrunda mübarizə aparmaq qətiyyəti Rusi-

ya ordusuna çox böyük zərbələr vurmuşdu. Ona görə də, qeyd etdiyim kimi, Rusiya xristian faktoruna söykənərək, ermənilər və gürcülərlə yaxınlıq etdi. Bundan əlavə, burada gürcülərin və xüsusilə də ermənilərin özlərinin də bacarıqlarını qeyd etmək lazımdır. Hətta uzun müddət belə bir ənənə var idi ki, SSRİ Ali Sovetindəki postlardan biri hökumət gürçülərə verilməlidir. Ermənilər isə hər zaman xidmət, ticarət sahələrində üstünlüyü əldə etməklə, Moskvanın varlı ailələrinin xidmətində durmaqla özləri üçün mövqe qura bildilər.

ki, Putin özü üçün mərhum prezident Heydər Əliyevi kumir hesab edirdi. Putin hakimiyyətə gəldiyi zaman ilk səfərini MDB dövlətləri çərçivəsində Azərbaycana etdi və Şəhidlər Xiyabanının önündə diz çökdü. Bu, əslində bizim üçün çox vacib mesaj idi. Putin bildirdi ki, 20 Yanvar hadisələrini kim törətdi. O yaxşı anlayırdı ki, heç kim sovet ordusunu şantaj edə, göstəriş verə bilməzdi. Demək ki, hadisələrlə bağlı göstərişi sovet rəhbərliyi vermişdi. İndi də Rusiya-Azərbaycan münasibətləri inkişaf edir. Ara-sıra bəzi problemlər olsa da, bunu da nor-

mal qəbul etmək lazımdır. Hazırda Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlər elə səviyyədedir ki, bu, artıq iki dövlət arasındakı münasibətlərlə kifayətlənmir. Dəfələrlə olub ki, beynəlxalq təşkilatlarda Rusiya Azərbaycanın mövqeyini müdafiə edib. Xüsusilə də AŞ PA-da, ATƏT-də bunu müşahidə etmişik. Eləcə də Azərbaycan da lazımlı gələndə Rusiyanın mövqeyi-

ni müdafiə edir".

Politoloq bildirib ki, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində ən çox diqqət çəkən Rusiyanın Yaxın Şərq siyasətidir: "Rusiya başa düşür ki, Yaxın Şərqdə Azərbaycan olmadan uzunmüddətli siyasət qura bilməz. Bu gün Putinin rəhbərliyi ilə Rusiya, Suriyada hərbi baza da qura bilər, uğurlu əməliyyat da keçirər. Ancaq heç kim deyə bilməz ki, 5 il sonra Putinin Suriyadakı əməliyyatları hansı vəziyyətdə olacaq. Davamlılıq əldə etmək üçün o, hökumət Azərbaycanla münasibətə möhtac-

dır. Çünki Rusiyanın Yaxın Şərq siyasəti Türkiyə və İranda necə siyasət aparacağından asılıdır. Demirəm ki, Azərbaycan Türkiyə və İrana qarşı Rusiyanın əlinə alət olacaq. Əsla, Azərbaycan heç zaman alət olmayıb. Azərbaycanın öz çəkisi var. Əgər Azərbaycan birmənalı şəkildə Rusiyadan üz döndərmiş, Suriya məsələsində tamamilə Türkiyə və İrana dəstək versə və ya bu iki dövləti yaxınlaşdırma kursu götürsə, hesab edin ki, Rusiya artıq regionda yoxdur. Rusiyada bunu yaxşı anlayırlar. Rusiya iqtisadi layihə həyata keçirən zaman Azərbaycan da buna dəstək olur. Erməni isə yeməyini belə Rusiyadan alır. Hesab edirəm ki, iki ölkə arasında münasibətlər irəlidəki illərdə daha da yaxınlaşacaq. Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində erməni məsələsinin də böyük rolu var. Ermənilər hər zaman çalışırlar ki, dünyanın iri dövlətinə yarınsınlar. İndi Rusiya erməniləri tarixi dövrlərdən fərqli olaraq, daha yaxşı tanıyır. Təsəvvür edin ki, hazırda Rusiya Dövlət Dumasında bir nəfər də olsun, erməni yoxdur. Ancaq zamanında bu, belə deyildi. Rusiya Ermənistanı bu gün tamamilə yedəyinə alıb. Yaxın zamanlarda müşahidə etdik ki, Ermənistanın hər birini də Rusiya öz nəzarəti altına keçirdi. Yuxarıda sadaladığımızı nəzərə aldıqda deyə bilərik ki, din faktoru artıq keçərlidir deyil. Rusiya bu gün yerli gələndə Azərbaycanı daha çox müdafiə edir. Təbii ki, münasibətlərin dəyişməsində Heydər Əliyevin rolu böyük olub. Həmin işləri isə bu gün prezident İlham Əliyev davam etdirir".

□ **ƏLİ RAİS**

Böyük qayıdış serialı. Neçəncisə seriya

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

90-cı illərdə yol polislerimiz xüsusilə aktiv idilər, magistrallarda xırda-para korrupsiyanın şıdırdığı vaxtlarıydı. İndi, maşallah, vəziyyət əladır, axırncı korrupsioneri də AXC-Müsavat cütünü ilə birgə tarixin arxivinə gömmüşük. Bu mənada təzəlikcə bir xarici təşkilatın Azərbaycanda korrupsiyanın inkişafı haqda hesabat yayması anlaşılır. Açıq, indi verməyə camaatda pul da qalmayıb. Necə deyirlər, istəyənin bir üzü qara, verməyənin iki.

Nəsə, bax, həmin 90-cı illərdə Rusiyada reketlərin, quldur dəstələrinin aktiv vaxtları idi. (Sonradan hakimiyyətə gəldilər, eləncik xırda, çirkli-qryaznı işlərdən aralaşdılar). Bir dostumuz maşın tutub Rusiyadan Bakıya mal gətirmişdi, yolda bir-iki dəfə reketlərin "haqqını" vermişdilər. Dostumuz rus sürücüyə deyibmiş ki, arxayın ol, Azərbaycanda belə reketlərin kökü kəsilib. Yalamadan girirlər əraziyə, Bakıya çatana qədər yol polisləri bunları bəlkə 10 dəfə saxlayıb soyur. Paytaxtda urus bizim yoldaşa deyir ki, yazıq reketlər harda dursunlar, bu marşrutda bir boş yer yoxdur axı.

MTN-dəki quldur dəstəsinin məhkəməsi haqda ara-sıra xəbərlər çıxdıqca mən o söhbəti xatırlayıram. Misal üçün, general Sübahir müəllimin adamları bir dəfə telefon danışığına qulaq asıblar, eşidiblər bir oğlan valyuta dəyişmə məntəqəsinə 300 min manatdan çox pul aparıb dollar almaq istəyir. Oğlan yazıq nəsə balaca biznes quracaqmış, xaricdən iki yük avtomobili almaq üçün buna dollar lazım imiş. Ümumiyyətlə, Eldar müəllimin idarəsi bu işin mükəmməl mexanizmini qurubmuş: azca pulu, obyekt olan hər bir kəs uçota alınır, gizlicə və qanunsuz dinlənilmiş. Pul söhbəti olan kimi tələ işə düşürmüş.

Uzun sözün qisası, bu qarlaş da eksiçeyncə girib pulu dəyişmək istədiyi anda qara maskalı əməliyyat dəstəsi tökülüşüb üstlərinə. Hay-küy, yerə uzan, ayə qoyma qaçdı, qapını tut, pəncərəni qır, tüstü burax və sairə. Tam bir terrorist yaxalama səhnəsi. (Əslində avtoritar sistemlərdə müstəqil dolanışqı quran hər bir iş adamı rejim rəhbərliyi tərəfindən terrorçu sayılır, çünki sistemin kökünü - qorxuya tabe olmağı sarsıdırlar, azadlıq yayırlar). Aparıblar MTN-ə soyub buraxıblar - əhvalatın ardı qısaca belədir.

Ancaq sən indi həmin dövrün kriminal hesabatlarına, cinayətlərin açılması-zadı statistikasına baxsan görürsən ki, bizdə ideal dövlətçilikdir, sabitlikdir və sairə. Çünki belə soyğunçuluq hallarının heç biri sənədləşməyib, qeydə alınmayıb. Köhnə tarixlə qeydə əlsəq nə olacaq? Heç nə.

Keçək Trampa. Əslində bu dəqiqə ən rahat temadır - adamı buna görə danlayan olmur.

Bir-iki həftə qabaq bir Amerika qəzeti yazmışdı ki, Tramp Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll eləsə Nobel sülh ödülinü almağı mümkündür. Sən saydığını say... İndi Tramp Amerikanın özündə çoxlu "Dağlıq Qarabağ" münaqişələri yaratmaq üzrədir. Belə sülh quşu olar? Hərçənd müharibənin tarixi göstərir ki, bizim Dağlıq Qarabağ ətrafındakı sülh quşlarının hamısı elə mahiyyətə quzğunlar olublar. Rusu, amerikalısı, fransızı, italyanı, farsı... - elə hamısı. Hamı bu davanı daha çox qızıqdırmağa gəlib.

Ancaq Amerika qəzetinin (deyərsən, Vaşinqton Post, idi) yalan yazması elə öncədən bilinirdi. Ona görə ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini bizim yapıştığımız onsuz da həll edibdir, bizim xeyrimizə! Bu dəqiqə bütün xalq Cocuq Mərcanlı Muxtar Vilayətinə qayıdır, Tramp nəyi həll edəcəkdə ki? Yaxşı olar xarici müxbirlər bizim AzTV-yə abunə olsunlar, dünyada baş verənləri öyrənsinlər. Çaxış Almaniyaya gətməsinlər, ora bu saat dağılır. Yaponiyayı da İbrahim müəllim götürüb aparandır, qaytarıb yerinə qoymayıb, yazıq yapon xalqı Sakit okeanda sərgərdən qalıbdır.

ABŞ-in yeni prezidenti Donald Trampın

verdiyi qərarların əksəriyyəti həm ölkəsində, həm də dünyada ciddi etirazlara səbəb olub. Ölkənin demək olar ki, hər yerində etiraz aksiyaları keçirilir. Böyük şirkətlər, dünyaca məşhur olan hollivud ulduzları, milyarder Corc Soros, hətta bəzi respublikaçı senatorlar belə, Trampa qarşı çıxır. Ağ Evin yeni rəhbərinin fərmanına qarşı Almaniya və Böyük Britaniya liderləri də etiraz edirlər. Onlar Trampın qərarlarını Qərb dəyərlərinə böyük təhlükə hesab edirlər.

Bir sözlə, Amerikada xətlik və inqilabi prosesin başlanğıcını xatırladan durum yaşanır, prezident isə geri çəkilmək fikrində deyil. D.Tramp baş prokuror və ədliyyə nazirinin səlahiyyətlərini icra edən Salli Yeytsi vəzifəsindən kənarlaşdırıb. Trampın qərarlarının qanuniliyini şübhə altına alan Salli Yeytsi Ədliyyə Nazirliyinin prezidentin miqrasiya ilə bağlı son fərmanlarını məhkəmədə müdafiə etməyəcəyini bildirmişdi.

Bəs proseslərin gedişi ABŞ-da anti-Tramp inqilabına gətirib çıxara və Trampın hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması ilə nəticələnmə bilərmi? Siyasi ekspert Şahin Cəfəri bildirib ki, Tramp bu şəkildə davranmağa davam etsə, impiçment məsələsi gec-tez gündəmə gələ bilər: "ABŞ-in 16 ştatının baş prokuroru Trampa qarşı birgə bəyanat imzalayıb. Bəyanatda bu 2 cümlə önəmlidir: "130 milyondan çox amerikalının və ştatlarımızdakı əcnəbilərin baş prokurorları olaraq, prezident Trampın konstitusiyaya və Amerika dəyərlərinə zidd, qanunsuz qərarını qınayırıq. Din azadlığı Amerika Birləşmiş Ştatlarının təməl prinsipidir, hər zaman belə olacaq və heç bir prezident bunu dəyişdirə bilməz". Bəyanatla tanış olanda ağılıma ilk gələn fikir bu oldu ki, prokurorların bu rəyi gələcəkdə hazırlanması ehtimal olunan impiçment qərarının mətnində yer ala bilər. İmpičment dosyasına daxil edilə biləcək başqa məsələlər də var. Məsələn, Trampın hələ də öz gəlir deklarasiyasını elan etməməsi, şirkətlərinin idarəçiliyindən faktiki olaraq vaz keçməməsi; komandasındakı bəzi şəxslərin Rusiya ilə gizli əlaqələri və s. (Sonuncu məsələ ilə bağlı ABŞ xüsusi xidmət orqanlarının araşdırmaları davam edir). Hazırda Trampa Amerikanın sistemi və cəmiyyətinin mübarizəsi immün sisteminin orqanizmə daxil olmuş virusla mübarizəsinə oxşayır. Məncə, Tramp bu şəkildə davranmağa davam etsə, impiçment məsələsi gec-tez gündəmə gələ bilər".

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu hesab edir ki, hazırda Trampın hakimiyyətdən uzaqlaşdırılacağı, ABŞ-da inqilab baş verəcəyindən danışmaq üçün ciddi əsaslar yoxdur: "Trampın atdığı addımlar Amerika tarixində olmuş ad-

dımlardır. Tramp ABŞ-in dünyaya üçün görəcəyi əsas işlərdən, problemlərdən diqqəti yayındırmaq və diqqəti özünə cəlb etmək istəyir. Onun qərarları haqlı olaraq qınanılır. Amma hələ ki onun vaxtından tez hakimiyyətdən uzaqlaşdırılacağı, inqilab olacağı barədə danışmaq tezdir. Çünki bunun əlamətləri görünmür. Gədən kampaniya daha böyük miqyas əlsə, etiraz dalğası böyük miqyas əlsə, o halda Trampın uzaqlaşdırılacağından danışmaq mümkündür".

ADP sədri Sərdar Cəloğlu isə hesab edir ki, böyük ehtimalla Trampı yanlış yoldan döndərəcəklər: "Əks hal-

dunya nizamının saxlanmasında əsas sponsor ölkə ABŞ-dır. Bu və digər faktlar onu göstərir ki, Amerika dünyanın təhlükəsizliyinin qaranıdır. Ona görə də ABŞ-da baş verən hadisələr bütün insanlığa bu və ya başqa şəkildə təsir edir. İndi ABŞ prezidenti insan hüquq və azadlıqlarına, ABŞ-ın Konstitusiyasına və Beynəlxalq İnsan Hüquqları Xartiyasına əks olunan müdələrlə zidd addımlar atırsa, o deməkdir ki, artıq dünyada demokratiyanın qaranı yoxdur. Bu isə son nəticədə təkcə dünyada deyil, ABŞ-ın öz daxilində də insan hüquq və azadlıqlarının, demokrati-

dünyada sülh və əməkdaşlıq çox real bir təhlükədədir. Tramp impiçment də elan oluna bilər. ABŞ tarixində prezidentin özünün istefaya gətməsi təcrübəsi də var. Amma hansısa prezidentə impiçment olmayıb. Əgər Tramp ABŞ qanunlarını açıq-aşkar pozsa, Konqresə təzyiqlər etsə, o zaman cinayətkar kimi hakimiyyətdən uzaqlaşdırıla bilər".

VİP sədri Əli Əliyev isə bildirdi ki, belə davam etsə, ABŞ-da proqnozlaşdırılmayan hərəkətlər, o cümlədən hüquqi müstəvidə yeni prezidentə qarşı prosedurlara başlanıla bilər: "Trampın atdığı ad-

ABŞ-da "məxməri inqilab" ehtimalı

Siyasi ekspertlər yeni biznesmen-prezidentin Ağ Evə sahiblənməsi ilə yaranan həssas durumu şərh edirlər; "Trampa başa salacaqlar ki..."

da, təkcə ABŞ üçün yox, bütün dünya üçün təhlükə yaranacaq. Ona görə də ya Tramp normal məcraya salınacaq, ya hakimiyyətdən gətməsi məsələsi gündəmə gələcək. ABŞ bütün dünyanın sülh və əməkdaşlığı üçün qarant ölkəsi olduğu baxımından orada baş verən hadisələrə Amerikanın daxil işi yox, dünyadakı hər bir insanın işi kimi baxılmalıdır. Ona görə də biz də ABŞ-da gədən prosesi çox həssaslıqla izləyirik. Dünya iqtisadiyyatının 70 faizi ABŞ-ın nəzarətindədir. Dünyada kosmik və digər global təhlükələrin qarşısını yalnız ABŞ-ın almaq imkanı var. Bir çox beynəlxalq təşkilatların,

yanın ayaqlar altına atılması gətirəcək. ABŞ ictimaiyyəti də bundan narahatdır. ABŞ-da müstəqil düşüncəli, ya hakimiyyətdən qoruyan insanlar, güclər var. Onlar qısa müddət ərzində Trampı toparlayacaqlar. Tramp texokratdır, siyasəti və hüququ dərinə bilmir. Ona görə də elə bilir ki, dövlət başçısının vəzifəsi yalnız elə iqtisadi məsələləri yoluna qoymaqdır. Ona başa salacaqlar ki, ABŞ şirkət deyil, dünyanın təhlükəsizliyinin qaranı olan dövlətdir. Əgər heç olmasa komandası Trampı normal, düzgün məcraya salmayacağına, mən Barack Obama ilə razıyam ki, ABŞ dəyərləri və bütövlükdə

dımlara 2 cür yanaşılır. Birinci tərəf qeyri-populyar qərarları seçkiöncəsi götürülmüş öhdəliklərin icrası kimi qavrayır. 2-ci tərəf isə bunun yeni düzənin başlanğıcı olduğunu deyir. Əvvəlki sorğulara görə Tramp ABŞ tarixinin ən aşağı reytingli prezidentidir. Fəaliyyətinin 8-ci günündə keçirilən sorğularda onu istəməyənlərin sayı 51%-dir. Verilən ilk qərarlar Amerikanın təməl prinsiplərini laxlatdığından müqavimət güclüdür. Rusiya əlaqələri də Trampın personasına mənfi gətirən ciddi amildir. Bütün dünya, xüsusən də Avropa Trampa qarşı təşkilatlanır. Əlbəttə ki, belə davam etsə, ABŞ-da proqnozlaşdırılmayan hərəkətlər, o cümlədən hüquqi müstəvidə yeni prezidentə qarşı prosedurlara başlanıla bilər. Əgər Tramp 100 gün ərzində sistemli olaraq vədlərini icra etməyə davam etsə, bu, dünya düzəninin yeni şəkillənməsi demək olacaq. Tramp "ABŞ amerikalıdır" tezisinə əməli təcil versə, bu, dünyanın fraqmentar parçalanması, 2-ci cahan savaşıdan sonra formalaşmış dizaynın dağılması, dünyanın institusional olaraq yenidən təşkilinə gətirə bilər. Belə miqyaslı proseslər çox təhlükəli perspektiv vəd edir. Dünyanın əsas quruluşlarının hərbi, siyasi, hüquqi, maliyyə təşkilatlarının əsas donoru ABŞ bu missiyadan imtina etsə, ciddi kataklizmlərlə müşayiət edilən hadisələrə şahidlik edəcəyik. Bir sözlə, dünyanın superdövlətində baş verənlər hər birimizin şəxsi, ümumilikdə isə bəşəriyyətin taleyinə həlledici təsir göstərəcək".

Xəbər verdiyimiz kimi, ABŞ prezidenti Donald Tramp 7 müsəlman ölkəsinin vətəndaşlarının ölkəyə girişini qadağan edən qərar imzalayıb. Bu qərar ABŞ və dünyada geniş rezonans doğurub, Nyu-Yorkda vətəndaşlar hava limanında saxlanılan iki iraqılı müdafiə məqsədi ilə küçələrə axışdı. Daha sonra federal hakim Ann Donnelly fərmanın icrasını müvəqqəti məhdudlaşdıran qərar verib.

Qeyd edək ki, qərara əsasən Suriya, İran, İraq, Liviya, Somali, Yəmən və Sudan vətəndaşlarının ABŞ ərazisinə girişi 90 günlüyünə qadağan olunur, bundan əlavə, ABŞ-a həmin ölkələrdən olan qaçqınların qəbulu 120 günlüyünə dayandırılıb.

Artıq ABŞ prokurorları qərara etiraz bəyanatı imzalayıb, baş prokuror səlahiyyətlərini icra edən Salli Yets istefa verib. Artıq gərginlik Amerika sərhədlərini aşdı; İraq parlamenti amerikalıların ölkəyə qəbulunu qadağan edən qanun qəbul edib. Britaniya isə Trampın ölkəyə buraxılmaması üçün imzatoqlama kampaniyası başlayıb. İrənli rejissor Əsgər Fərhadı "Oskar" mükafatlandırması mərasimində getməkdən imtina edəcəyini bəyan edib.

Ancaq indi əsas sual budur ki, Tramp nədən bu 7 ölkəni seçdi? Doğrudanmı bu ölkələr ABŞ-ın təhlükəsizliyi üçün ciddi təhdid təşkil edir? Qeyd edək ki, statistikaya əsasən 1975-2015-ci illər arasında ABŞ-da 768.000 adam öldürüldü. Onlardan yalnız 3.024 nəfəri xarici vətəndaşlar tərəfindən terror nəticəsində həyatını itirib. Maraqlıdır ki, Amerikada ecnəbilər tərəfindən öldürülənlərin heç birinin qatili Trampın ABŞ-a girişlərinə qadağa qoyduğu 7 ölkənin vətəndaşı olmayıb.

O zaman, deməli, səbəb başqadır. Maraqlıdır ki, qərarı ABŞ-da ən çox amerikalı öldürən BƏƏ, Səudiyyə Ərəbistanı kimi ölkələr yoxdur. Digər tərəfdən, adları qeyd olunan ölkələrin

Amerikanın yeni rəhbəri Donald Trampın müsəlman ölkələrindən gələn qaçqınlara qoyduğu qadağa onu çox sərt hədəfə tuş gətirib. Amma daha diqqət çəkən məqam müsəlman ölkələrinin bu qərara ehtiyatlı yanaşmasıdır. İndiyə qədər İran və İraq istisna olmaqla, heç bir müsəlman ölkəsindən Ağ Evin yeni sahibinin ünvanına sərt tənqiddə rast gəlməmişik.

"Onların (ölkələrin liderləri nəzərdə tutulur-red.) öz vətənlərində legitimliklə bağlı söykəndikləri fundament möhkəm deyil. Onlar bir yandan öz xalqlarının, digər yandan isə ABŞ prezidentinin qəzəbini çəkməyə qorxurlar", - Beyrutda yerləşən Amerika Universitetinin Siyasət və Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun direktoru Rami C. Huri məqalə müəllifinə izah edib.

Ekspertlərin müsəlman dünyasında Trampa bağlı sükuta səbəb olan situasiya ilə bağlı mövqeləri müxtəlifdir.

Politoloq Elxan Şahinoğlu öndə olan müsəlman dövlətlərinin mövqeyini bu cür izah etdi: "İrənli onsuz da Amerika ilə münasibətləri soyuqdur. Hətta İran rəhbəri Trampın Meksika ilə divar tikintisinə də etiraz etdi. Bəlkə də haqlı idi. O dedi ki, divarların tikilməsi dövrü deyil, divarların sökülməsi dövrüdür. Berlin divarını da misal çəkdi. İraq da doğru qərar verdi. Əgər sən vətəndaşlarını öz ölkəyə buraxmır-

ABŞ-la yaxın əlaqələri onsuz da yoxdur. İrənli ABŞ arasında onsuz da rəsmi əlaqələr yoxdur, yalnız kiçik qrup təhsil və mədəni fəaliyyətlər üçün gedənlər, bir də siyasi mühacirlər var. Ancaq İraq, Liviya, Yəmən kimi ölkələr fərqlidir, ABŞ bu ölkələrdə açıq şəkildə hərbi əməliyyatlar həyata keçirir, yeni bu ölkələrdən kimlərinə Amerikaya getməsi qaçılmazdır. Burada ABŞ-ın yerli müttəfiqləri, əməkdaşlıq edənlər də var. Yeni bu qərar bir mənada Amerika maraqlarına da zərərdir. Məhz bu səbəbdən Trampın İraqdakı Amerika tərəfdarlarının siyahısının hazırlanması və onlara qarşı bu məhdudliyyətin götü-

rülməsi barədə göstəriş verdiyi bildirilir.

Siyahının əvvəlində İran gəlir. Fevralın 11-də İslam inqilabının 38-ci ilini qeyd edəcək İran bu müddətdə ABŞ-la rəsmi olaraq heç bir əlaqə qurmayıb. İraqın ilk illərində, o cümlədən 2000-ci illərin əvvəllərində ABŞ və İran arasında müharibə vəziyyəti olub, hərbi qarşıdurma üçün təqvimlər göstərilib. Ancaq sonradan Həsən Ruhani dönəmində nisbi yumşalma olub, nüvə məsələsi ilə bağlı silsilə danışıqlar uğurlu nəticə verib. İndi isə bir çoxları respublikaçı Trampın zamanında yenidən bu münasibətlərin kəskin şəkildə pisləşəcəyini

proqnozlaşdırır. Yeri gəlmişkən, bunun artıq açıq işarələri də var. Digər tərəfdən, hazırda Suriya və Yəməndə ABŞ və İran faktiki olaraq birbaşa olmasa da savaşın əks cəbhələrində yerləşirlər. Ancaq bu günə qədər iranlıların ABŞ-da terror hazırlaması və ya amerikalıları qətlə yetirməsi faktı olmayıb. Yalnız 2000-ci illərin əvvəllərində iranlıların ABŞ-da cəsus fəaliyyətləri ifşa olunub.

Siyahıdakı ikinci ölkə İraqdır. 2003-cü ildə ABŞ tərəfindən işğal olunan və 2010-cu ilə qədər faktiki olaraq, bu günə qədər qeyri-rəsmi şəkildə Vaşinqtonun təsir dairəsi hesab olunan iraqı- lar ABŞ-da statistikaya görə heç

bir amerikalını öldürməyib. Üstəlik, hazırda həm Bağdadda hava limanında, həm də Şimali İraq ərazilərində böyük sayda ABŞ hərbi kontingenti var, Bağdad üzərində ciddi təsiri mövcuddur. Yasa qərarının ilk zərbəsi də Amerikaya viza ilə gələn iraqı- lara oldu. Çünki real səbəblərdən iraqıların ABŞ-a səfərləri son illərdə çox artıb. İraqıların ABŞ-a buraxılmamaqla Vaşinqton bu ölkədə ciddi etimad itkisi yaşaya bilər.

Hazırda qanlı vətəndaş müharibələrinin, terrorun davam etdiyi Suriya, Yəmən və Liviya da vəziyyət təxminən oxşardır. Bu ölkələrdə açıq və gizli şəkildə ameri-

kalıların hərbi iştirakı mövcuddur. İstənilən halda bu qərar orada amerikalıların fəaliyyətinə çətinlik yaradacaq, ABŞ-a qarşı mənfəi rəyi daha da gücləndirəcək.

Siyahıdakı sonuncu ölkələr olan Somali və Sudanda da təxminən eyni vəziyyət var. Daha əvvəl Sudan prezidenti Ömər Əl-Bəşirə qarşı ciddi sanksiyalar olsa da, sonradan Bəşirin ərəb koalisiyasına qoşulması və Cənubi Sudana müstəqillik verməsi onun bağlılaşdırılmasına səbəb oldu. Ancaq Somali hələ də Afrikanın ən qeyri-sabit və təhlükəli ölkələrindən biri olaraq qalır. Amerikalılar Somalidə gizli və aşkar antiterror əməliyyatları həyata keçirir.

Trampın 7 qadağa ölkəsi

Suriya, İran, İraq, Liviya, Somali, Yəmən və Sudan vətəndaşlarının Amerikaya giriş yasağının səbəbi nə?

Müsəlman liderlərin antimüsəlman qərara susqunluğunun şok səbəbi

İrənli və İraq istisna olmaqla, digər müsəlman ölkələrindən Ağ Evin yeni sahibinə niyə sərt tənqid yoxdur?

sansa, o zaman mən də sən vətəndaşlarını buraxmayacam. Gəliblər İraqı dağıdıblar, yüz minlərlə insan qırılıb. Sonra da deyirlər ki, sən öz ölkəyə buraxmıram. Amerikanın İraqda da maraqları var. Əgər İraq bu qərarı verirsə, bu, ABŞ-a ciddi ziyandır. Suriyanın onsuz da Amerika ilə münasibətləri yaxşı deyil. Əsəd rejiminin fərqi deyil ki, vətəndaşları hara gedir. Səudiyyə Ərəbistanı və Qətər kimi dövlətlərdən də səs çıxmır. Çünki onlar Amerikanın müttəfiqi sayılırlar. Onlara qarşı qadağalar tətbiq olunmayıb. Bunun özü də əslində absurdur. Guya Tramp bu qərarı verib ki, həmin ölkələrdən gələn terrorçuları mümkün qədər qorusun. Amma 11 sentyabr 2001-ci ildə ABŞ-da baş verən dəhşətli terroru törəyənlərin 80%-i Səudiyyə vətəndaşları idi. O zaman niyə Tramp bu qərarı Səudiyyə ilə bağlı da vermir? Sə-

udiyyə rəhbərliyi sərt açıqlamalarla indidən rəsmi Vaşinqtonla münasibətləri korlamaq istəmir. Qətər də ehtiyatlı mövqə tutur. Türkiyəyə gəlincə, qardaş ölkənin son illərdə Barak Obama ilə münasibətlərində ciddi soyuqluq yaranmışdı. Səbəbləri də məlumdur, Güləni vermədilər, Suriyada silahlı kürdlərə dəstək verdilər. Türkiyənin böyük gözəntisi var ki, Trampın siyasəti fərqli olacaq. Doğrudur, Türkiyənin baş

naziri Meksika ilə divarların tikilməsinin yanlış olduğunu söylədi. Amma müsəlman ölkələrinin vətəndaşlarının Amerikaya buraxılmamasına Türkiyədən elə də ciddi etiraz yoxdur. Buna səbəb kimi də Türkiyənin Səudiyyə və Qətər kimi Trampa münasibətləri korlamaq istəyi ola bilər. Bəribaşdan Trampa bağlı mövqelər açıqlansa, onun Türkiyəyə qarşı mövqeyi dəyişə bilər. Yeni təyin olunan dövlət katibi çıxışın-

da deyib ki, biz Türkiyə ilə əvvəlki strateji müttəfiqliyi bərpa etmək istəyirik. Bu da qardaş ölkənin maraqlarına cavab verir. Bu baxımdan, susqunluq var. Bu dövlətləri müəyyən qədər başa düşmək olar, çünki öz təhlükəsizlik maraqları var. Bəs İslam Konfransı Təşkilatı niyə susur? Ən azından mövqə bildirə bilər. Çünki 7 ölkə ilə bağlı qərar irqi ayrı-seçkilikdən xəbər verir. Tənqidi açıqlamalarına indi də ehtiyac var".

Politoloq hesab edir ki, Trampın digər dövlətlərin daxili işlərinə qarışmayacağı ilə bağlı fikirləri ABŞ üçün problemlər yaradacaq: "ABŞ bütün dünyada gedən proseslərə son on illiklərdə daim müdaxilə edib. Tramp Ukraynanı arxa plana atsa, o zaman Avropa Rusiya təhlükəsi ilə üz-üzə qalacaq. Eləcə də mövqelər Çin və digər bu kimi dövlətlərin xeyrinə dəyişə bilər. Amma Trampın terrorizmlə bağlı açıqlamalarına diqqət ayırsaq, ABŞ ordusunun İraq, Suriya kimi ölkələrdə fəallaşacağını düşünmək olar. Onun atdığı son addımlar Amerika üçün ciddi başağrısı olacaq. Çünki 7 ölkəyə qadağanın tətbiq edilməsi daxildə ciddi etiraz doğurub. Amerika mühacirlər ölkəsidir, Trampın özü də mühacirdir. Yanvarın 20-də and içib, amma keçən qısa müddətdə görün nə qədər ölkənin münasibətləri ABŞ-la pisləşib. Hələ 4 il prezident olmalıdır. Gözləniləndir ki, bu addımlarla Tramp fəaliyyətini sona çatdırma bilməsin".

□ **Cavanşir ABBASLI**

□ **KƏNAN**

İctimaiyyətə bəlli olduğu kimi, Tale Bağırzadənin başçılıq etdiyi "Müsləman Birliyi" adlanan radikal qruplaşmanın üzvlərinə məhkəmə tərəfindən həbs hökmü çıxarılib.

Məhkəmə hökmünün verilməsi ərəfəsində və sonrakı günlər ərzində müəyyən çevrələrin fəallığının artması müşahidə edilir. Bu fəallıq internet və sosial mediada daha çox diqqəti cəlb edir.

Əvvəl fəallaşmanın xronologiyasını nəzərdən keçirək.

1. Uzun müddətdən bəri unudulmuş, Gəncə imamzadəsinin axundu Tahir Abbasov (Tahir Qarabaği) qəfildən mediada peyda olub, 27 il əvvəlki Qanlı Yanvar hadisələri zamanı xüsusi xidmətləri olması haqda xatirələrini bölüşməyə başlayır. Hərçənd 20 Yanvar hadisələrinin canlı şahidləri hələ ki sağdır və Vəkil Hacıyev, Firuz Haşimov, Tahir Qarabaği kimilərinin rolunu heç də birmənəli qiymətləndirmirlər. Bu sıralamada DTK-nın o zaman ki şefi Vaqif Hüseynovla "şəxsi dostluğunun" olduğunu sonradan xatırlayanlar da olacaqdı, amma bunu hələ də xatırlamaq istəməyənlər var. Lakin bu bir faktır ki, Tahir Qarabaği milli azadlıq hərəkatının kommunist sovetlərə qarşı azadlıq mübarizəsinə "cihad", din müharibəsi elementləri qarışdırmaq üçün bütün cəhdlərə əl atdı, sovet ideoloqlarına görünülü və faktiki arqumentlər və bəhanələr təşkil etdi.

Gəncə merinin "imamzadəyə hörmətsizlik etməsi", "şüələri sıxışdırması" haqda dezinformasiyalar axundun sayəsində bu günlər yenidən tirajlandı. Biz də bu məmuru sevmirik və hər zaman tənqid hədəfimizdə olub. Lakin onun bu dəfə hədəfə götürülməsi tamamilə başqa məqsədlərə xidmət edir.

Elə bu yerdə xətlərdəki, ötən il Gəncə haqda həqiqət payı çox aşağı olan belə xəbərlər Nardaran hadisələri ərəfəsi və sonrakı günlərdə də uzun müddət gündəmdə saxlandı; hətta iddia edə bilirik ki, o hadisələrin katalizatorlarından biri kimi rol oynadı.

Azərbaycanın Qərb və Şimal-Qərb bölgələrinə tarixi yaxınlıq, eləcə də vaxtilə quberniya mərkəzi olması səbəbindən Gəncə həmişə fərqli islami, həmçinin provoslav və protestant icmalarının birgə yaşadığı məkan kimi tanınıb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması zamanı ilk paytaxtı Gəncə olması isə bu şəhərin azərbaycanlıların yaddaşında milli mərkəz kimi qalmasına səbəb olub. İndi kimlərsə Azərbaycanın ikinci böyük şəhərinin milli mədəni mərkəz statusunun, çoxkonfessiyalıq ənənəsinin üstündən xətt çəkib "şüəliyin mərkəzi" kimi tanıdılmasına xüsusi canfəşanlıq edir. Onsuz da Gəncə tarixən inanclı kəsimin, vətənpərvər cəfərilərin və digər təriqət təmsilçilərinin iç-içə, qardaşca yaşadığı şəhər olub. O zaman

nədir bu haray-həşir və iddia kirliliyi? Bəlkə Bakı və Bakı ətrafında reallaşdırıla bilməyən planlar indi Gəncəyə transfer edilir?

2. Daha bir önəmli detal: yanvarın 19-da İran İslam Respublikasının Azərbaycan-

bu məsələdə haqlıdır da. Amma bunu konspiroloji qayda-da, necə deyirlər, pünhan-pünhan niyə müzakirə edirlər? İstər-istəməz Bakı-Tiflis-Ceyhanın tikintisi ilə bağlı marşrut seçilməsi ərəfəsində İran səfirliyində analoji

ləti, iqtidarı, hətta müxalifəti, mediası barədə ən kəskin təhqir və iddiaları ortaya qoysun, aralıq qızışsın...

Fəallaşma yeni mediada da hiss olunur. Xüsusən bilavasitə cənub qonşumuzdan idarə olunan nur-az.com, aztabriz.irib.ir,

Azərbaycan xalqı öz inancına və dininə bağlı xalqdır. Onun bu bağlılığını 70 illik dinsiz sovet rejimi də qıra bilməyib. Lakin bu xalqa kənar paytaxtlarda formalaşan ideologiyalar və dini liderlər lazım deyil. İstər vəhhabi, nurçu, fə-

tullahçı və sair olsun, istərsə də sünni, yaxud da şiə - hər hansı xarici paytaxtlara bağlı radikal təlim və təhriklər milli təhlükəsizliyimizin təhdiddir və çox kəskin şəkildə cavabını almalıdır.

□ **Elsad MƏMMƏDLİ**

Cənub qonşumuz "Müsləman Birliyi" və Taleh Bağırzadənin yerini doldurmağa çalışır - təhlil

dakı səfirinin ikinci katibi Mehdi Arifzadə REAL hərəkatının mənzil-qərargahında təşkilatın rəhbərliyi - icraçı direktor Natiq Cəfəri və İdarə Heyətinin üzvləri Azər Qasımlı və Erkin Qədirlilə görüşür. Görüş və onun konspirologiyası haqda mediada son günlər çox yazıldığından tərffürətə varmırıq. Sadəcə, xatırladaq ki, hələ 2015-ci ilin yanvarında "Müsləman Birliyi"nin yaradılacağı elan olunan bəri iki hərəkat arasında isti münasibətlər sezilirdi. Qurumlardan bir-birinə dostyana desant transferləri də qeydə alınıb. Məsələn, keçmiş "realist", sosial şəbəkələrdə Müslüm Abdullaha kimi tanınan şəxs hazırda ifrat radikallığı, Türkiyəyə, dünyəvi dövlət modelinə qarşı barışmaz mövqeyi, İrana "aşırı simpatiyası" ilə tanınır. Qərbbədir ki, Nardaran hadisələrinin ən qızgın vaxtı yuxarıdakı görüşdə iştirakçı olaraq adçəkən REAL-ın "liberal vətəndaş millətçisi"nin teokratiya tələblərinin demokratiyaya zidd olmadığını "əsaslandırır" "Talehvari tezis"i dərc olundu. Son görüşdən sonra isə REAL-ın rəhbərlərindən Natiq Cəfəri, transmilli nəqliyyat və enerji layihələri və onların həyat keçirilməsində İrana əlaqələrin çox vacib olduğu haqda açıqlamalar verdi. Əslində

post tutan Mehdi Sübhaninin partiyalar və media orqanları ilə "səmimi görüşləri", İran marşrutu ilə bağlı müxalifətdən və mediadan ibarət lobbı yaratmaq təşəbbüsləri yada düşür.

3. Lənkəranlı ruhani kimi təqdim edilən Tohid İbrahimbəylinin və Doktor Gəncəvi kimi təqdim edilən şəxsin Azərbaycan rəsmilərinin təhqir olunduğu müraciətləri yayılır.

4. Diqqət çəkən digər nüans isə budur ki, hazırda sosial şəbəkələr üzərindən Taleh Bağırzadənin tərəfdarları "radikal şüələri Hacı Şahin Həsənlinin ətrafında birləşməyə" dəvət edir. Bunu sonuncu şəxsin inadla anti-dövlət mövqeyinə çəkilməsi cəhdinin davamı hesab etmək olar. Belə ki, o gah "ümumi yola xəyanət" də ittiham edilir, gah da seçdiyi yolunun təqiyə olduğu və "şiə etiqağını" qorumaq üçün məqbül yol izlədiyini təqdir olunur.

Sadalanarlardan belə nəticə hasil etmək olar ki, T. Bağırzadədən sonra mötədil inanclılara yenə də səhnə vermək üçün radikal dindarları yönəldəcək "lider" boşluğunun kompensasiya edilməsinə çalışılır. Kim olur-olsun, din və cəfərilik adına mötədillər ortada olmasın; mütləq və mütləq radikal obrazda birliyi çıxsın səhnəyə və Azərbaycan döv-

qafqaz.ir kimi saytlar və Əhli Beyt İnformasiya Agentliyi (azl.abna24.com) Azərbaycan dövlətinə qarşı daha çox radikal mövqə təbliğ edirlər. Sonuncu agentlik Gürcüstan üzərindən www.ahlibeyt.ge saytı vasitəsilə də Azərbaycan dindarlarına kitab edir. Bununla yanaşı, liderxeber.az, vetenugrunda.az, yukselis.info, xebername.info, xeberman.az, eastnews.org kimi saytlarda da Tale Bağırzadə və dəstəsinin müdafiəsi istiqamətində yazıların sayı artmışdır.

Türkiyədə yayımlansa da, İrana bağlı hesab edilən rasthaber.com, 7sabah.com.tr saytları, On4 və Kanal 12 telekanalları da Azərbaycanın radikal dindarlarını hədəfə alan veriliş və yazılar yayımlayır. Adı çəkilən hər iki kanal İnteraz TV və Azərbaycanda internet üzərindən yayımlanan Qlobal TV ilə əməkdaşlıq edirdi. Yanvarın sonlarında Türkiyədə sözügedən telekanalların yayımı ləğv edildi.

Həmin informasiya resurslarında və sosial şəbəkələrdə yerləşdirilən yazıların, o cümlədən Tohid İbrahimbəylinin qeyd olunan müraciətlərin mətninin qrammatik quruluşu və terminoloji bazası onların fars dilində və ya farsca təhsil almış şəxslər tərəfindən yazıldığını söyləməyə əsas verir. Həm də T. İbrahimbəylinin müraciətində İranın ali dini lideri Seyid Əli Xamneyi və Azərbaycan Prezidenti arasında baş tutduğu iddia edilən mükəlimə yer alır. Belə bir mükəlimə rəsmi informasiyalarda verilməyindən onun mətninin və ya imzalanmaq üçün hazır müraciətin T. İbrahimbəyliyə hardan ötürüldüyünü müəyyənləşdirmək elə də çətin deyil.

Görünür, Azərbaycan ictimaiyyəti və mediası belə avantüraların, ictimai rəylə manipulyasiya cəhdlərinin qarşısını vaxtında almağa hazır olmalıdır. Burada ən böyük vəzifə isə mötədil inanclı kəsimə, vətəninə, dövlətinə bağlı media quruluşlarına, ziyallılara düşür.

Moldovadan Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platformasına dəstək

Moldovanın "Youth Vision" təşkilatının nümayəndəsi Nastas Anna Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platformasına qoşulub.

APA-nın məlumatına görə, N. Annanın bununla bağlı yaydığı bəyanatda deyilir:

"Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qəbul edərək, Azərbaycan və Ermənistan respublikalarının ərazi bütövlüyü və suverenliyinə, habelə hər iki dövlətin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinə hörmət və dəstəyi bir daha qeyd edərək, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi müvafiq qətnamələrin, habelə digər beynəlxalq təşkilatların qətnamə və qərarlarının icrasının vacibliyini dərk edərək, ATƏT-in Minsk Qrupunun münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli istiqamətində fəaliyyətinin vacibliyini anlayaraq və bu fəaliyyəti dəstəkləyərək, erməni və Azərbaycan xalqlarının birgə yaşayışla əlaqədar ümumi ənənələrinə istinad edərək, münaqişənin həll olunmaması nəticəsində iki ölkədə yetişməkdə olan nəsillərin bir-biri haqqında təsəvvürlərinin yalnız müharibə kontekstində formalaşdığını təəssüflə qeyd edərək, xalqların sülh şəkildə birgə yaşayışını və uzun müddət davam edən münaqişənin həllini dəstəkləyərək, təşkilat adından, mən, Nastas Anna, bununla bu təşəbbüsə öz dəstəyimi ifadə edirəm və əsas məqsədi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə töhfə vermək olan "Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platforması"na qoşulmağımı təsdiq edirəm".

Qeyd edək ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında Sülh naminə Platforma Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə nizamlanmasına yardım məqsədilə 2016-cı il dekabrın 6-da yaradılıb. Platforma münaqişənin sülh nizamlanmasına töhfə vermək istəyən Azərbaycan və Ermənistan vətəndaşlarının təşəbbüsüdür. Platformanın yaradılması təşəbbüsü beynəlxalq ictimaiyyətin marağına səbəb olub, münaqişə edən ölkələrin ictimai rəyində böyük rezonans doğurub. Bir çox tanınmış ekspertlər bu təşəbbüsü yüksək qiymətləndirib və bu sülhməramlı təşəbbüsün münaqişənin sülh nizamlanması prosesində önəmli rolunu qeyd edib.

İşğalçı Ermənistanda parlament seçkiləri ilə bağlı siyasi ehtiraslar qızışıb. Bu ehtiraslar fonunda ən çox tənqid və qınaq hədəfi olan qüvvə isə hakimiyyətdir. Bu da təbii. Çünki mövcud iqtidar nə Dağlıq Qarabağ məsələsində öz xalqına verdiyi vədləri tuta bilib, nə də bu illər ərzində onun sosial-iqtisadi durumunu yaxşılaşdırmağı bacarıb. Tam əksinə.

Məsələ də ondadır ki, 1998-ci ildə ölkədə hakimiyyəti zorla ələ keçirən və Levon Ter-Petrosyanı prezidentlikdən kənarlaşdıran Köçəryan-Sərkisyan cütü - Qarabağ klanı erməni xalqını qeyri-müəyyənliyə, daha dəqiqi, uçuruma aparmaqda davam edir. Üstündən 19 il ötəndən sonra bu acı gerçəyi indi ağılı və məntiqini itirməyən erməni ictimai-siyasi xadimləri də açıq etiraf etməkdədirlər.

***

Onlardan biri də prezident Levon Ter-Petrosyanın milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri olmuş, ABŞ-ın

Miçigan Universitetinin professoru Jirayr Libaredyanıdır. Xəbər verildiyi kimi, bugünlərdə o, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair İrəvanın indiki mövqeyini ifşa edən sensasion məqalə ilə çıxış edib. Erməni diasporunun ingilis dilində nəşr olunan "Masis Post" qəzetində dərc edilmiş məqalədə faktiki surətdə indiki Ermənistan hakimiyyətinin Qarabağ siyasətinin iflas olması sənəballi dəlillərlə əsaslandırılır.

Xatırladaq ki, Ter-Petrosyanın devrilməsinə səbəb onun yazdığı "Müharibə, yoxsa sülh" məqaləsi idi. Orada o, Qarabağ münaqi-

Sərkisyanın fiasko olan

vədləri - haqq-hesab vaxtı yetişir

Qarabağ klanının Qarabağ vədləri də boşuna gedib; işğalçı ölkədəki seçkilər erməni xalqının sülhü, yoxsa müharibəni seçəcəyinə aydınlıq gətirəcək...

şəsinin mərhələli həllinə razılıq verirdi. Həmin plana görə, öncə Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 7 rayondan Laçın istisna olmaqla, 6-sı boşaldılır, bölgə hərbsizləşdirilir, qaçqınlar öz yurd yerlərinə qayıdır, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsi imzalanır, Dağlıq Qarabağın yekun statusu isə sonraya saxlanılırdı.

Bu barədə ətraflı qeydlər edən Liparidyan bildirir ki, "ərəzilər Dağlıq Qarabağın yekun statusuna deyil, sülhə dəyişdirilir". Müəllif bu plana öncə razılıq verən Qarabağ klanının sonradan nədənsə (ola bilsin Rusiya amili rol oynayıb - S.S.) öz fikrini dəyişdiyini yazır və daha sonra təəssüflə bunu qeyd edir:

"Biz zamanla əldə edə biləcəklərimizi itirmişik və itirməkdə də davam edirik. İndi danışıqlar masasında olan təkliflər, istər Madrid prinsipləri olsun, istər onun hansısa variantı, 1997-ci ildə irəli sürülmüş təkliflərdən yaxşı deyil. Hətta bütün detallara malik olmadan da görünür ki, 1997-ci ilin sentyabrında təklif olunan variantda biz bütün Laçın rayonuna nəzarəti əldə saxlayırdıq. İndi isə yalnız dəhliz təklif edilir. Əgər həmin danışıqlar uğurla nəticələnsəydi, ATƏT və BMT Təh-

lükəsizlik Şurası da əldə olunan razılışmanı dəstəkləyəcəkdi. Beləliklə, həmin sənədin qarantı BMT Təhlükəsizlik Şurası olacaqdı, sənəd beynəlxalq hüququn ekvivalenti statusunu alacaqdı".

Keçmiş müşavir ardınca yazır: "Madrid sənədində Dağlıq Qarabağın yekun statusunun müəyyən edilməsinə dair müddəa yer alır, ancaq göstərilir ki, bu statusu müəyyən etmək hüququ kimə aiddir, referendum nə deməkdir. Başqa fərqlər də var və indi onların hamısını sadalamağın mənası yoxdur... Əlbəttə, ötən 20 ildə çox şey dəyişib. Ancaq Ter-Petrosyanın "Müharibə, yoxsa sülh" məqaləsindəki tezislər dəyişməz qalıb. 2016-cı ilin aprelində baş vermiş 4 günlük müharibə buna sübutdur. Nələrin dəyişdiyinə gəldikdə, biz Ermənistan davam etməkdə olan müharibəni, ciddi və da-

yarıqlı iqtisadi inkişafın olmamasını, həmin məqalənin məntiqini tamamilə aydın edən digər dəyişiklikləri də nəzərə almalıyıq. Ötən 20 ildə heç bir fundamental problem öz həllini tapmayıb".

***

Bu kimi gerçəklərin məhz tanınmış erməni ictimai-siyasi xadimin dilindən səslənməsi şübhəsiz ki, az ehtəmiyyət daşıyır və indiki Ermənistan hakimiyyətinin maraqlarına ziddir. Çünki bu hakimiyyət qrup maraqlarını sabotaj edir, danışıqları dalana apararaq maksimalist mövqə sərgiləyir. Nəticə ortadadır. Qarabağ klanının ermənilərə vəd etdiyi "müstəqil status" vədləri fiasko olub.

Üstəlik, Liparidyanın deydiyi kimi, ötən 20 ildə erməni xalqının heç bir fundamental problem həllini tapmayıb. Ölkə iqtisadiyyatı hər il bir az

da böhrana girir, əhalinin emiqrasiyası sürətlənir, korrupsiya dərinləşir, cəbhədə canlı itkilər ilbəl artır, orduya çağırışçı problemi zaman ötdükcə daha kəskin xarakter alır. Paralel surətdə Ermənistanın beynəlxalq imici daha da pisləşməkdədir.

Bu mənada indi tək Sərkisyanın kriminal rejimindən deyil, bütövlükdə Qarabağ klanından erməni xalqının hesab sormasının zamanı çatıb. Seçkilər azad və ədalətli keçərsə, hakim partiyanın məğlub olacağı real hesab edilir. Hərçənd seçkilərin dürüst olacağına, hiylə qatılmayacağına inam yoxdur. Çünki gerçəyi hamıdan yaxşı iqtidarın özü bilir. O üzündən də nəyin bahasına olursa olsun hakimiyyəti əldə saxlamağa çalışacaq.

İkinci yandan, başqa qüvvənin hakimiyyətə gəlişi də Ermənistanda yaxşıya

heç nəyi dəyişməyəcək, əgər həmin qüvvə indiki rejimin Qarabağ siyasətini davam etdirəcək və ya onu daha da sərtləşdirəcək. Çünki erməni xalqının üzlaşdiyi bütün bələlərin qayəsində yüzdə yüz həll olunmamış Dağlıq Qarabağ problemi durur. Bu problemin həllinə, Libaridyanın da vurğuladığı kimi, hakimiyyət və cəmiyyət rəşadətli yanaşmayınca, həmin bələləri dəf etmək mümkün olmayacaq.

Bundan ötrü isə sabiq müşavirin qeyd etdiyi kimi, "Dağlıq Qarabağın yekun statusu" deyib durmaq yox, statusu sonraya saxlamaq, öncə isə Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsi imzalamaq, ərəzilər əvəzinə sülh əldə etmək lazımdır. İşğalçı ölkənin indiki rəhbərliyində bu iradə yoxdur. Yenisində olacaqmı?

Sualın cavabı ən əvvəl erməni xalqının yaxın perspektiv üçün taleyini müəyyən edəcək. Nədən ki, müharibə qapını kəsdirib və istənilən sülhün alternativini yalnız müharibədir. Bu xüsusda əminliklə qeyd etmək olar ki, Ermənistandakı budəfəki seçkilər erməni xalqının hərbi, yoxsa sülhü seçəcəyinə xeyli dərəcədə aydınlıq gətirəcək.

Erməni girovluğundakı soydaşımızdan ürək ağrısından məktub

Erməni işğalçıları tərəfindən Kəlbəcərdə girov götürülən Dilqəm Əsgərov ailəsinə növbəti dəfə məktub göndərilib. Bu barədə azvision.az-a girovun qardaşı Sahib Musayev məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Dilqəmin səhhətində ciddi problemlər var.

"Qardaşım məktubuma cavab yazıb. Heç də yaxşı xəbər almamışam. Dilqəm səhhətində ciddi problemlərin olduğunu, vəziyyətinin pis olduğunu yazıb. O, məktubunda xəstə olduğunu, üreyində, başında və sağ ayağında şiddətli ağrıların olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, xəstəliyinə görə hazırda müalicə alır, ona iyne vururlar. Dilqəmin səhhətinə görə çox narahatım".

Xatırladaq ki, 2014-cü ilin iyul ayında Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərov və Azərbaycan vətəndaşı Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə öz ata-baba yurdlarını ziyarət etmək istəyərkən Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən girov götürüldülər. Azərbaycan vətəndaşı Həsən Həsənov isə güllələnərək öldürülüb. H. Həsənovun meyiti düşməndən alınaraq Bakıda dəfn edilib. İşğal altındakı Dağlıq Qarabağda D. Əsgərov və Ş. Quliyev üzərində qanunsuz məhkəmə qurublar. "Məhkəmə"nin qərarı ilə D. Əsgərov ömürlük, Ş. Quliyev isə 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmə cəzasına məhkum olunub.

Son günlər qarın yağması meyvə və tərəvəzlərin qiymətlərinə də təsir edib. Belə ki, kənd təsərrüfatı məhsullarının satış mərkəzlərində əksər məhsullar bahalaşmış. "Yeni Müsavat"ın müxbiri Nizami rayonunda yerləşən "8-ci kilometr" bazarında olub və qiymətlərdə maraqlanıb.

"8-ci kilometr" bazarında bütün göyərtələrin bir dəstəsi 20 qəpikdən satılır. Halbuki daha öncə 10 qəpiyə və ya 7-8 dəstəsi 1 manata təklif olunurdu. Satıcılar deyir ki, müxtəlif növ göyərtələr hazırda qarın altından yığıldığı üçün kəndlilər əvvəlki günlərə nisbətən baha satılır. Çünki əziyyəti daha çox olur. Bu səbəbdən alverçilər də onu bazara baha gətirirlər: "Rayonlardan göy az gələndə, Bakı göyləri bahalaşır. Qiymət dəyişməyə də dəstəsi balacalaşır."

Digər bir səbəb isə istixanalarda sərf olunan qazın qiymətinin bahalaşmasıdır. Tarif Şurasının təbii qazın qiymətini artırması təkcə göyərtələrin deyil, istixanada yetişdirilən digər məhsulların-pomidor, xiyar, badımcın, bibər, göbək və sairin də qiymətinə ciddi təsir edib.

Hazırda pomidorun 1 kiloqramı 2.5-3 manat, xiyarın kiloqramı isə 2.20-3 manat arasında dəyişir. Qeyd edək ki, qardan öncə qiymətlər 1.5-2 manat arasında olub.

Bazarda daha çox İran və Türkiyədən gətirilən məhsullar yer alır. Bibərin kiloqramı isə 4 manatdır və alıcılar daha çox ədədlə almağa üstünlük verirlər.

Kiloqramı 2 manata satılan göbələyin qiyməti isə 3-3.50 manat olub. Kökün kiloqramının qiyməti 40 qəpikdən 60 qəpiyə, ağ və qırmızı turp 1 manata, çuğundur 1 manata satılır. 40-50 qəpiyə satılan kələmin kiloqramı isə topdan satışda 80 qəpik, pərakəndə satışda 90 qəpikdir.

Satıcı kələmin bahalaşmasını hava şəraiti ilə izah etdi: "Kələm yerindən baha gəlir. Biz 80 qəpiyə alıb, 90 qəpiyə satırıq. İki-üç gün öncə 60 qəpiyə

almışdıq. 20 qəpik artım olub. Səbəbi bizdən asılı deyil. Əsasən Bərdədən baha gəlir".

Kartofun qiymətində ciddi artım var. Qiymətlər 70 qəpikdən başlasa da, normal istifadəyə yararlı kartof 1 manatdır. Kiloqramı 15-20 qəpiyə satılan balqabaq da bahalaşmış. Ağ balqabağın kiloqramı 50 qəpiyə, sarı balqabaq isə 40 qəpiyə satılır. Gül kələminin kiloqramı isə 1.50-2 manatdan satılır.

Bazarda ən çox sarımsaq qıtlığı yaşanır. Bu məhsula yalnız 1-2 yerdə rast gəlmək mümkündür. Yerli sarımsağın 1 ədədi 50 qəpiyədir. Kiloqramı isə 10 manatın üzərindədir. Qış fəslində təbii antibiotik sayılan sarımsağın yoxa çıxmasını satıcılar istehsalın azalması ilə əlaqələndirirlər.

Meyvələrə gəlincə, əvvəllər 30-40 qəpiyə satılan almadan artıq əsər-ələmət yoxdur. Qiymətlər 1 manatdan başlayır. Nisbətən kiçik və ləkəli almaların 3 kiloqramı 2 manatdır. Satıcıların sözlərinə görə, qiymət artımının səbəbi topdansatışda meyvələrin azalmasıdır: "Artıq qışın ortasıdır, satışda meyvə azalır. Buraya gətirilənlər isə soyuducu anbarlarda saxlanırlar. Təbii ki, soyuducunun pulu da məhsulun üzərinə gəlir".

Qar-çovğun narıngi və portağalın da qiymətinə təsir edib. Narıngi 1.20 manata, portağal 1.5-2 manata satılır. Banan 2.20, kivi 2.50, armud 3.50 manat, nar 2-3 manat arasında, xaricdən gətirilən üzüm 4 manata, limonun 3-4 ədədi 1 manata, heyvanın kiloqramı 2 manata satılır. Qızıləhməd almasının kiloqramı isə 3.50 manatadır.

Qar bazarları "vurdu": meyvə-tərəvəz bahalaşdı

Tarif Şurasının təbii qazın qiymətini artırması qərarı yenidən yada düşüb; təkcə göyərtələrin deyil, istixanada yetişdirilən digər məhsulların qiymətində də ciddi artım var

Quru meyvələrə gəlincə, qərzəkli qozun kiloqramı 6 manat, şabalıd 7 manatdır. Ləpələrdən badam və qozun qiyməti "ceyran belinə qalxıb", kiloqramı 21-22 manata satılır. Fındıq

ləpəsinin kiloqramı 16 manatdır. Kışmışın kiloqramı növündən asılı olaraq 8-15 manat arasında dəyişir. Digər meyvə qurularının qiyməti də 8-10 manat arasındadır.

Mərcinin kiloqramı 3.50 manata, lobyə növündən asılı olaraq 5-6 manat arasında, xaricdən gətirilən noxudun kiloqramı 6.50 manata, yerli noxud 5 manata, qarabaşaq 2.50 manata, yerli düyü 4-5 manata, xaricdən idxal olunanların qiyməti isə 2.50-3 manat arasındadır.

Ağartı məhsullarının qiymətində ələ ciddi bir artım yoxdur. Pendir 5-6 manat arasında, şor 2.50 manata, qatıq 1

manata, süd 1 manata satılır. Kənd yumurtasının 1 ədədi 30 qəpikdir.

Təbii ki, satıcıların əldə etdikləri qazanc havanın qarlı-şaxtılı vaxtında hər tərəfi açıq olan bazarda işləməyin, araba daşımağın, qarın altında ədədlə limon satmağın zəhmətini ödəmir. Başlarına selofan keçirib açıq havada meyvə satan yaşlı qadınların, araba sürən qocaların vəziyyəti isə heç də ürəkəng bir tablo yaratmır. Burada insanlar bir parça çörək üçün həyat mücadiləsi verirlər.

□ Nərgiz LİFTİYEV
Fotolar müəllifindir

Problemlı kreditlərin həcmi 1 milyard 500 milyona çatıb

Dollar kreditlərinə çarə olacaqmı?; Mərkəzi Bank borcluların real statistikasını gizlədir...

Ölkənin bank sektorunun ciddi problemlərindən biri ödənilməyən kreditlərlə bağlıdır. Ekspertlər dəfələrlə təklif versələr də, hökumət yükü tamamilə vətəndaşın üstünə qoymaqda maraqlıdır. Nəticədə ilk devalvasiyadan keçən iki ilə yaxın müddətdə vətəndaş 150 faizə yaxınlaşan bahalaşma ilə dollar kreditini qaytarmalıdır. Qaytarılmayan, problemlı kreditlərin artması da ölkənin bank sistemini çökdürməkdədir.

Son olaraq "Standard & Poor's" ("S&P") beynəlxalq reyting agentliyinin yaydığı məlumatda deyilir ki, Azərbaycanın bank sektoru zəif olaraq qalır və mürəkkəb iqtisadi şəraitin təsiri altındadır. "Azərbaycan Mərkəzi Bankının 2016-cı ilin noyabr ayı üzrə açıqladığı statistikaya əsasən, problemlı kreditlərin ümumi kredit qoyuluşlarında payı 9 faizdir. Lakin biz hesab edirik ki, bu rəqəm kiçildilib və problemlı kreditlərin real həcmi daha yüksəkdir" deyərək, məlumatda bildirilir. Agentliyin ekspertləri qeyd edirlər ki, manatın baş verə biləcək devalvasiyası bankların fəaliyyətini daha da çətinləşdi-

rəcə. Məlumatda deyilir ki, valyuta rejiminin müəyyənləşdirilməsi və bazarda intervensiyalardan savayı, Mərkəzi Bankın makroiqtisadi dinamikaya təsir imkanları hələ də məhdud olaraq qalır. Ekspertlər qeyd edirlər ki, banklarda depozitlərin dollarlaşma səviyyəsi 75 faizdir: "Bu da Mərkəzi Bankın monetar siyasətə təsir göstərmək imkanlarını məhdudlaşdırır".

Ekspert Natiq Cəfəri məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, dollar kreditləri ilə bağlı vəziyyət getdikcə kritik həddə çatır: "Məzənnə dəyişiklikləri olduqca, problemlı kreditlərin həcmi

sürətlə artdığından, əhalinin valyuta kreditlərini geri qaytarmasında ciddi problemlər yaşanır. Rəqəmlər də bunu sübut edir. Mərkəzi Bankın rəsmi rəqəmləri ilə təqribən 9 faiz problemlı kredit var. Amma realıqda bu rəqəm bir neçə dəfə çox ola bilər. "Standard & Poor's" beynəlxalq reyting şirkəti də bu ba-

rədə bildirib. Yeni dolların məzənnəsi dəyişdikcə, vətəndaşların kreditləri qaytarması ilə bağlı problem daha da artır. İlk devalvasiyadan sonra heç olmasa, ikincindən sonra bununla bağlı bir qərar verilməli idi. Banklar da anlamalı idi ki, belə vəziyyət davam etdikcə, yük vətəndaşların çiyində qaldıq-

ca, onlar daha çox ziyan edəçlər. Məsuliyyət bölünməli, müqavilələr yenilənməli, yenidən qərar verilməli idi. Ya valyuta kreditləri manata çevrilməli, vətəndaşlarla razılaşdırılmış məzənnə ilə olmalı idi. Ya da həmin o fərqi üç yerə bölmək, bank, hökumət və vətəndaş arasında bölgü lazım idi. Məsuliyyəti bölərək bir formul yaradıla bilərdi, bir çox ölkələrdə bunun nümunələri var. Amma nədənsə belə addımlar atılmadı. Təəssüf ki, bu addımların atılmaması bank sektoruna daha böyük ziyan vurur. Çünki problemlı kreditlərin həcmi artdıqca, bank sektorunun işi çətinləşir, kredit vermək potensialı zəifləyir, gəlirliliyi aşağı düşür, dayanıqlığı azalır. Bu nöqtəyi-nəzərdən indi məzənnənin 1,92 səviyyəsində olduğunu nəzərə alaraq, manatın daha da dəyərdən düşəcəyini problemi kreditlərin həcmi daha böhranlı həddə çatacaq. Bankların işi iflic ola bilər. Nə qədər gec geyil, hansısa bir formul üzərində işlənməlidir. Belə olmasa, geri qayıtmayan kreditlərin həcmi artacaq, bu, yüz minlərlə insanı əhatə edəcək, heç bunu məhkəmə qaydası ilə də həll etmək mümkün olmayacaq. Çünki məhkəmələr fiziki olaraq on minlərlə işə baxa bilməyəcək".

Ekspert Vüqar Bayramov isə bildirib ki, problemlı kreditlərin həcmi 1 milyard 442 mil-

yon manata çatıb: "Bu, 16 milyard 275 milyon manatlıq kredit portfelinin 8,9 faizi deməkdir. Neftin dünya bazar qiyməti aşağı düşməyə başlayanda bu rəqəm 5 faiz ətrafında dəyişirdi. Bununla belə, aparılan monitorinqlər göstərir ki, banklarda problemlı kreditlərin məbləği Mərkəzi Bank tərəfindən rəsmi elan edilən rəqəmdən daha böyükdür. Fərqli səbəblərdən banklar yubanan kreditləri problemlı kreditlər kimi rəsmiləşdirməyə həvəsli görsənmirlər. Kredit götürənlərin ödəmə qabiliyyətinin azaldığını nəzərə alsaq, o zaman növbəti aylarda da problemlı kreditlərin həcmində artımlar qaçılmazdır. Tədqiqatlar göstərir ki, problemlı kreditlərin xeyli hissəsi artıq "ümid-siz kreditlərdir". Yeni onların geri qaytarılması praktik olaraq mümkün deyil. Halbuki 2015-ci ilin əvvəlində təklif etdiyimiz kimi, Mərkəzi Bank sadəcə problemlı kreditlərin həcmi daha böhranlı həddə çatacaq. Bankların işi iflic ola bilər. Nə qədər gec geyil, hansısa bir formul üzərində işlənməlidir. Belə olmasa, geri qayıtmayan kreditlərin həcmi artacaq, bu, yüz minlərlə insanı əhatə edəcək, heç bunu məhkəmə qaydası ilə də həll etmək mümkün olmayacaq. Çünki məhkəmələr fiziki olaraq on minlərlə işə baxa bilməyəcək".

□ Rəy RƏFİYEV

Milli Məclisin sektor müdiri

olan qadını əri niyə baltalayıb?

Kişi arvadını öz doğum günündə öldürüb

Bakıda arvadını baltalayaraq öldürən şəxsin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Milli Məclisin Aparatında sektor müdiri işləmiş Fəridə Məcidovanı qətlə yetirən Məzahir Qasiminin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Ələvsət Abbasovun sədrliyi ilə baş tutub və məhkəmədə şahid Dilərə Məcidova ifadə verib.

Musavat.com-un məhkəmə prosesində iştirak edən müxbiri xəbər verir ki, Dilərə Məcidova qətlə yetirilən Fəridə Məcidovanın baldızı olub. O, ifadəsində deyib ki, hadisədən xəbər tutan zaman bütün ailə üzvləri şoka düşüb. Heç kim Məzahir Qasiminin belə bir əməl tutacağına inanmayıb.

Hadisənin baş vermə səbəbi haqda dəqiq məlumatın olmadığını deyən Dilərə Məcidova bildirib ki, qətl hadisəsi Fəridə ilə Məzahirin boşanmağa gedəcəkləri gün baş verib: "Bir onu dəqiq bilirəm ki, onlar boşanacaqdılar. Həmin gün də boşanmağa gedəcəkdilər. Mən bu xəbəri eşidəndə şoka düşdüm. Axı niyə öldürməli idi? Xoşun gəlmirdi çıxıb gedərdin, vurardın, itələyərdin. Axı niyə öldürürdü? Mən bu hadisəyə heç cür inana bilmirəm".

Mərhumla onu qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən Məzahir Qasiminin şəxsi münasibətlərindən də danışan F.Məcidova bunları deyib: "Hər ailədə kiçik də olsa söz-söhbət olur. Yəqin ki, onların da ailəsində olub. Ailələrimiz arasında gediş-gəliş var idi. Ancaq biz bu haqda dəqiq nəse bilməmişik. Normal

aillə idilər. Biz onların boşanacağına bilirdik. Bir-birilərini başa düşmürdülərsə, ayrıldılar. Ancaq Məzahirdən belə bir addım gözləməzdik. Biz onu sakit, fəqir bir insan kimi tanıyırdıq".

D.Məcidova onu da bildirib ki, qətl hadisəsi Məzahir Qasiminin doğum günündə baş verib.

Məhkəmədə hakim və prokurorun suallarını cavablandıraraq D.Məcidova qətlin mülk üstündə baş verməsi ehtimalından da danışdı və bildirdi ki, Fəridə və Məzahirin yaşadığı ev mərhumun atasının olub. Onlar ailə həyatı qurduqdan sonra həmin mənşəyə yaşamağa başlayıblar.

Məzahir Qasiminin əvvəllər bizneslə məşğul olduğunu, son zamanlar isə işsiz olduğunu deyən D.Məcidova arvad arasındakı münasibətlər haqda bunları söyləyib: "Sözün açığı, Fəridə bir az özündən razı idi. O, özünü Məzahirdən üstün tuturdu. Məzahir isə çox sakit adam idi".

Şahid qətlin məqsədli şəkildə törədildiyini dediyi üçün prokuror bu qənaətə haradan gəlməsi ilə bağlı Dilərə Məcidovaya sual verib. D.Məcidova ağıl-

na başqa ehtimal gəlmədiyi üçün qətlin məqsədli şəkildə törədildiyini söylədiyini qeyd edib.

Dilərə Məcidova ifadəsində onu da deyib ki, mərhumun dəfinə Milli Məclisin 50-yə yaxın əməkdaşı da iştirak edib. Yas mərasimi "Təzəpir" məscidində baş tutub.

Məhkəmə prosesində başqa bir ilginç məqam ortaya çıxıb.

Hakim Ələvsət Abbasov deyib ki, təqsirləndirilən Məzahir Qasiminin bacısı ifadəsində deyib ki, qətlə yetirilən Fəridə Məcidova qaşığı qızdıraraq qaradaşının- Məzahirin bədəninə basırmış. Hakim bu haqda şəhiddən məlumatın olub-olmamasını soruşub. Şahid Dilərə Məcidova belə bir halın mümkün olmadığını deyib.

Təqsirləndirilən Məzahir Qasimi də bu deyilənləri təkbiz edib. O, mərhum arvadının ona qarşı belə bir hərəkət etmədiyini, bacısının bu haqda yalan danışdığını deyib: "Bacım belə də kimdənsə yalandan eşidib deyə belə söyləyib. Amma belə bir hal olmayıb".

Məhkəmə iclası fevralın 7-də davam edəcək. Xatırladaq ki, hadisə 2015-ci il sentyabrın 9-da baş verib. M.Qasimi həyat yoldaşı Fəridə Məcidovanı baltalayıb öldürüb.

F.Məcidova Milli Məclisin Aparatında sektor müdiri vəzifəsində çalışıb. 2015-ci ildə təqaüdə göndərilən F.Məcidova ümumən 30 il Milli Məclis aparatında müxtəlif vəzifələrdə işləyib.

İlkin MURADOV

Tanınmış veteran futbolçunun azadlığı üçün prezidentə müraciət olunacaq

Səadət Bənəniyarlı: "Maşallah Əhmədov zərərçəkənə dəymiş ziyanı ödəmək istəyirsə, onun həbsinə nə ehtiyac var?"

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi Mirzə Xan-kişiyev çıxardığı hökmə tanınmış futbolçu Maşallah Əhmədov 8 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Maşallah Əhmədov məhkəmədə son söz deyib. O bildirib ki, zərərçəkmiş Yusif Əzizovla 2014-cü ildə iş ortaqlığı olub. Sonradan isə araları dəyib. İşin alınmaması və şərkinə dəyən ziyanı kompensasiya etmək üçün ona 3 sot torpaq sahəsi verib. Xaricdən ölkəyə satmaq üçün gətirdikləri daşları da Y.Əzizova qaytarıb. M.Əhmədov iddia edib ki, bununla belə, keçmiş şərki ondan əl çəkməyib: "Ancaq o özü mənə şər atır. Bəzi adamları başına yığıb, məni şantaj etməklə məşğuldur. Yusif Əzizovun mənə nə istədiyini bilmirəm. Mən ona 11 min manat pul və 2 "KamAZ" daş qaytarmışam. Ancaq bu adam mənə yenə pul istəyir. 128 min manat tələb edir. Hansı haqla? Mən ona yalnız 25 min manat kompensasiya verə bilərəm. Ötən dəfə 45 min manat borc alıb, gətirib verirəm, götürür. Mən hesab edirəm ki, mənim həbsim kimlərsə marağına xidmət edir".

M. Əhmədov zərərçəkmiş 30 min manat və üstündə mənzil verməyi də təklif edib. Zərərçəkmiş Y. Əzizov isə bununla razılaşmayıb.

Xatırladaq ki, dövlət ittihamçısı M. Əhmədovun 9 il müddətində azadlıqdan məhrum edilməsinə istəmişdi.

Maşallah Əhmədov 2015-ci

ilin dekabrında saxlanılıb. Bizneslə məşğul olan "Neftçi"nin keçmiş futbolçusu Bakıda bir neçə nəfərə 150 min manatdan artıq dəyərde xaricdən daş plitə gətirəcəyini vəd edib. İttihama görə, M.Əhmədov sözüne əməl etməyib və həmin şəxslərin pulunu da qaytarmayıb.

Vaxtilə Azərbaycan futbolunun ən güclü hücumçularından olan M.Əhmədovun həbsinə ictimaiyyət nümayəndələrinin münasibəti birmənalı deyil. Sosial şəbəkələrdə məşhur futbolçunun həbsi müzakirə mövzuna çevrilib. M.Əhmədovu həbs etmək əvəzinə təklif etdiyi əmlakları, pulunu iş üzrə zərərçəkənə ödənilməsinin təmin olunmasının daha doğru olduğu haqda fikirlər səslənir.

Hüquq müdafiəçisi Səadət Bənəniyarlı da bu mövqeyi bölüşənlərdəndir. Deyir ki, Maşallah Əhmədovun həbsi zərərçəkənə nəse verməyəcək: "Maşallah Əhmədov xüsusən 80-ci illərdə "Neftçi"nin kifayət qədər tanınmış futbolçularından idi. Məhkəmənin çıxardığı hökm haqda düzdür və ya səhvdir deyə bilmərəm. Məsələ burasındadır ki, Maşallah Əhmədov zərərçəkənə dəymiş ziyanı ödəmək istəyirsə, onun həbsinə nə ehtiyac var? Onun hüquqlarını müdafiə etmək mümkündür. Düşünürəm ki, onun hüquqlarının bərpa olunması üçün ictimaiyyət nümayəndələrinin müraciətləri va-

İnsult keçirən hakim işə çıxıb 10 il həbs cəzası kəsdii

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi Ənvər Seyidov yenidən iş başındadır. Onu ötən ilin dekabrında hipertoniya kriz, ürək çatışmazlığı və beyin qan dövranının keçiriciliyinin pozulması diaqnozu ilə Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilmişdir. Hakimin reanimasiyaya yerləşdirilməsi cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmamışdı. Ə.Seyidovun xəstəliyini xəbəri onun ədalətsiz hökmlərini yenidən gündəmə qaytarmış, geniş müzakirə mövzusuna çevirmişdi. Ümumiyyətlə isə Ə.Seyidovun ədalət prinsiplərinə uyğun olmayan hökmləri daim mətbuatın gündəmində olub. Məsələn, "Yeni Müsavat"ın 27 avqust 2016 tarixli sayında "Ənvər Seyidovun hakimliyindən qan qoxuyan" güllər"

http://musavat.com/news/olke/enver-seyidovun-hakimliyinden-qan-qoxuyan-guller_373581.html sərlovhəli yazı da bu haqda olub.

Belə ehtimallar vardı ki, hakim xəstəlikdən yaxa qurtarsa da, işinə qayıtmayacaq. Amma belə olmadı. Ənvər Seyidov işə çıxıb və sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Quldurluqda təqsirləndirilən Vüsal Məsməliyev, Həsən Qasimov və Həbib Xəlqovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb və hökmə əsasən, təqsirləndirilən şəxslərin hər biri 10 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib.

E.HÜSEYNOV

Qubada ata 13 yaşlı qızını qətlə yetirdi

Quba rayonunda qətl hadisəsi baş verib. APA-nın verdiyi məlumata görə, hadisə rayonun Alpan kəndində qeydə alınıb.

Kənd sakinlərinin sayta verdiyi məlumata görə, kənd sakini Əşrəf Süleymanov qızı - 13 yaşlı Səfurəni bıçaqlayaraq qətlə yetirib.

Atanın ruhi xəstə olduğu bildirilir.

Faktla bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

Quba və Şamaxıda 2 intihar

Yanvarın 30-da Quba rayonunda intihar hadisəsi baş verib. Lent.az xəbər verir ki, rayon sakini, 56 yaşlı Nazim Allahverdiyev özünü asaraq intihar edib. Oxşar hadisə Şamaxıda da qeydə alınıb. Dağ Göylər kənd sakini Coşqun İbrahimov özünü asıb.

Yaxınları onun həyatını xilas edərək xəstəxanaya aparıblar. Hər iki faktla bağlı araşdırma aparılır.

cihbir. Müraciətlər olmalıdır ki, heç olmasa, Maşallah Əhmədov prezident tərəfindən əfv olunsun".

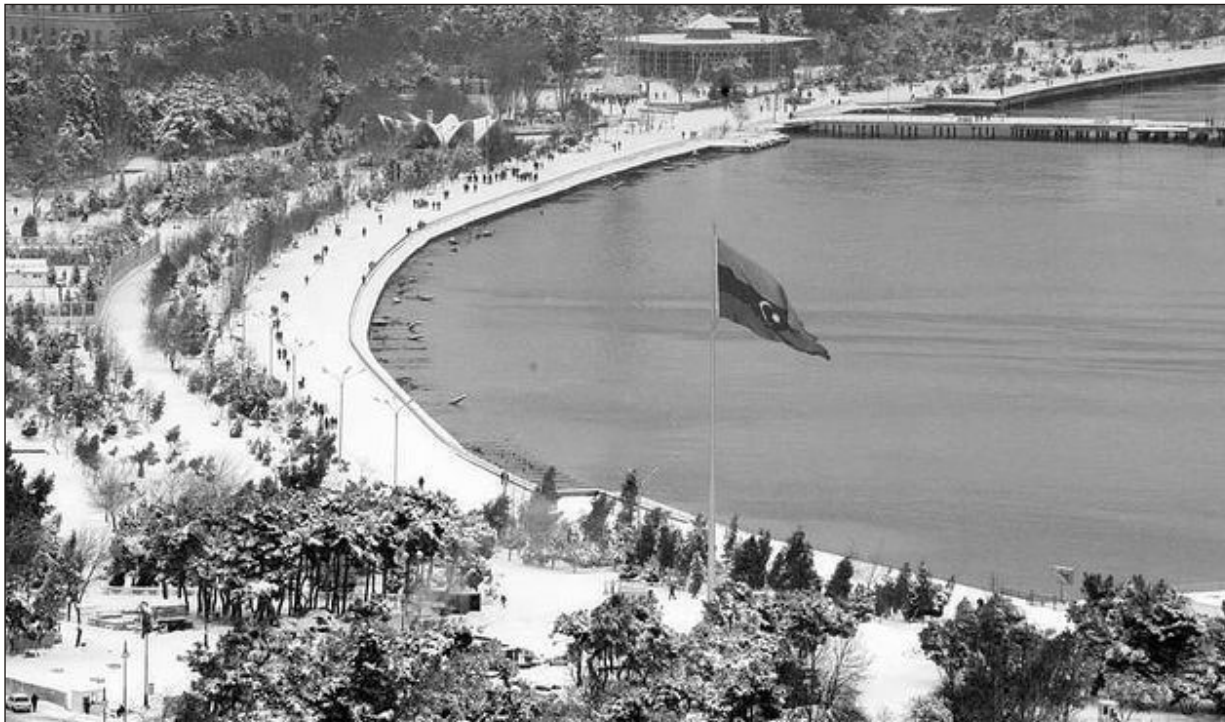
S.Bənəniyarlı qeyd edib ki, zərərçəkənə dəymiş ziyanın ödənilməsi üçün tanınmış futbolçunun çabaları nəzərə alınmalı idi: "Maşallah Əhmədovun bu təklifi öz-özlüyündə məhkəmənin mövqeyinə təsir etməli idi. Yəni tanınmış futbolçu zərəri ödəmək istədiyini ortaya qoyub. Bu məqam onun gələcəkdə azad edilməsi üçün zəmindir. Belə görünür ki, Maşallah Əhmədovun dedi-

yi kimi, prosesə təsir edənlər olub".

Qeyd edək ki, M.Əhmədov 1959-cu ildə Gəncədə anadan olub. O, 1977-ci ildən "Neftçi" klubunda oynayıb. Əsas bombardirlərdən olub. M.Əhmədov 1995-ci ildə əsas milli komandada məşqçi, U-21-də isə baş məşqçi funksiyasını yerinə yetirib. O, 2008-ci ilin dekabrından etibarən İsgəndər Cavadovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Regional Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının vitse-prezidentidir.

E.MƏMMƏDƏLİYEV

Niyə qar Bakının rayon və qəsəbələrinə müxtəlif miqdarda düşür?

Artıq bir neçə gündür ki, ölkənin əksər bölgələrinə, o cümlədən də paytaxt Bakıya intensiv qar yağmağa başlayıb. Kəskin hava şəraiti ilə əlaqədar körpü və tunellərdə nəqliyyat vasitələrinin hərəkətlərində sıxlıq yaşanıb. Bəzi avtomagistral yolların hərəkət hissəsinin qarla örtülməsi səbəbi ilə sürət həddi enidrilərək 60 km/ saat müəyyən edilib.

Qeyd edək ki, yağan qar keyli az olub. Bu da şəhər daha çox paytaxtın şimal sahillərində olan ərazilərinə yağmışdır. Bakının cənub qurtaracağında, xüsusən də Xətai rayonu, Əhmədli qəsəbəsinə qar yağıntısı nisbətən

yağmursuz olmuşdu. Bəziləri bu cür halların iqlim şəraiti ilə əlaqədar olduğunu iddia edir. Bəs səbəb nədir, niyə qar Bakının qəsəbə və rayonlarına müxtəlif miqdarda düşür? Bu normal haldır yoxsa?...

Milli Ekoloji Proqnozlaşdırma Mərkəzinin rəhbəri Telman Zeynalov "Yeni Müsavat"a açıqlama verərək məsələyə aydınlıq gətirib. Ekspert qeyd edib ki, bu cür hava prosesi küləyin əsmə hərəkətindən asılıdır:

"Bu, buludlarla əlaqəlidir və külək axınından asılıdır. Külək hansı tərəfdən əsirsə, buludları da o tərəfə qovur. Əhmədli tərəfdə külək yox idi, külək Şamaxı tərəfdən gəlib Bakının üzərindən Yasamal rayonuna keçib və bir də daha çox Xirdalan rayonunda tutub. Buna görə də ora həddən artıq qar yağmışdır. Əslində o demək deyil ki, qar yağanda hər tərəfə eyni qaydada yağmalıdır, xeyr, qeyd etdiyim kimi bu məsələ küləyin istiqamətindən, buludlardan asılıdır. Hətta ola bilər ki, külək Əhmədli tərəfdən keçsin, amma oranı tutmasın. Bəzən elə olur ki, şəhərin mərkəzinə qar yağır, amma həmin bölgə quru olur, hətta yağış da yağmır. Bunu hansısa iqlim şəraiti ilə əlaqələndirmək doğru deyil. Hazırda qışıdır və bu normal haldır.

Bir neçə gün əvvəl mənəndən soruşurdular ki, "Bakıda niyə havalarda isti, quraqlıq keçir, yağış yağmır?" İndi deyirəm ki, ötən gün yağan qar iki aylıq normanı 4 saat ərzində tökdü yere. Əgər Abşeron yarımadasına yağıntı-

nın miqdarı 250 mm-sə, bu, təxminən gəlib çıxır 2 sm qar yağıntısına, amma həmin gün o bölgədə 4 sm qar vardı. Yəni iki aylıq norma doldu".

"Qarşıda bizi daha sərt soyuq hava gözləyirmi" sualımıza isə Telman Zeynalov bu cür cavab verdi:

"Xeyr. Bizdə ən soyuq hava şəraiti adətən fevral ayında müşayiət olunur, təxminən 15-20-si tarixlərinə qədər. Ayın 20-dən sonra havalarda mülayimləşməyə başlayır. Amma əgər şimal küləyi əsərsə, fevral ayında hava daha soyuq ola bilər. Bunun da nə qədər davam etməsi küləyin istiqamətindən asılı olacaq. Amma indiki məqamda hələ ki daha sərt soyuq gözlənilir, ola bilsin ki, temperatur 2-3 dərəcə azalsın, amma bundan çox olmayacaq".

Qeyd edək ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti fevral ayına olan hava proqnozunu açıqlayıb. Məlumatda bildirilib ki, fevral ayında havanın orta aylıq temperaturu və aylıq yağışının miqdarının əsasən iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir. Bakıda və Abşeron yarımadasında orta aylıq temperaturun 4-6 dərəcə isti (gecələr 0-5 dərəcə isti, bəzi günlərdə 3-8 dərəcə şaxta, gündüzlər 7-12 dərəcə isti, bəzi günlərdə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti) olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır.

□ Xalidə GƏRAY

"Cəlilabadda direktor müəllimi özbaşına işə götürür"

Rayon sakini kənd məktəblərindən şikayətçidir; "Kitabxanaçılıq fakültəsini qiyabi qurtaran adam məktəb direktoru işləyir"

Cəlilabadda rayon Qarakazımlı kənd sakini Emil Bayramov adlı kənd orta məktəbinin direktoru Nazim Əliyev və Sarxanlı kənd orta məktəbinin direktoru Camal Bəşirovdan şikayətçidir. O iddia edir ki, N.Əliyev və C.Bəşirov məktəbdə qanunsuz əməllərlə məşğuldurlar.

Şikayətçi bildirib ki, müvafiq qurumlara dəfələrlə müraciət etməsinə baxmayaraq, problemi həll olunmayıb. Buna görə də məsələni ictimailəşdirmək üçün "Yeni Müsavat" qəzetinə üz tutub. **Şikayətçi deyir:** "Qarakazımlı kənd orta məktəbinin direktoru Nazim Əliyev təhsil naziri Mikayıl Cabbarov tərəfindən məktəb direktoru vəzifəsindən azad edilib. Lakin rayon Təhsil şöbəsinin müdiri Elminaz Nadirova onu dənə hissə müdiri təyin edib və məktəb direktoru vəzifəsini də ona tapşırıb. N.Əliyev öz vəzifə səlahiyyətlərindən istifadə edərək qanunsuzluqlar edir. Belə ki, nazirin qərarını pozaraq, özbaşına müəllim işə götürür. Qarakazımlı kənd ərazi nümayəndəliyində valideynləri və özləri yaşamayan şagirdlərin hazırda adları jurnalda gedir. Nazim Əliyev həmin şagirdlərin yazı və test işlərini məktəbin digər şagirdlərinə yazdırır. Məktəbə verilən qiymətli inventarların bir qismini satır, digər hissəsini isə öz evinə aparır. Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilən şəhadətnamə və attestatları sahiblərinə vermir, başqalarına satır".

Emil Bayramov rayonun Sarxanlı kənd ümumi orta məktəbinin direktorundan da şikayətini bildirib:

"Bu adam kitabxanaçılıq fakültəsini qiyabi qurtardıqı halda məktəb direktoru işləyir. Eyni zamanda 36 saat dil-ədəbiyyat dərsi deyir. Altı ildir ki, 10 saat dərslər yükü olan tarix, fizika, biologiya və kimya fənləri üzrə Təhsil Nazirliyinə vakant yerləri göstərir. Ancaq dil-ədəbiyyat fənləri üzrə heç zaman vakant yer göstərmir. Hazırda Sarxanlı ümumi orta məktəbində dil-ədəbiyyat, kimya, biologiya, fizika, tarix fənləri üzrə pedaqoji təhsili olan müəllim yoxdur. Bu fənləri də direktor Camal Bəşirov öz istəyi ilə bölüb, paylayıb. İngilis dilinin əlifbasını belə bilməyənlər bu dildən dərs keçirlər.

Mənim atam Dənizxan Bayramov hazırda Sarxanlı kənd ümumi orta məktəbində müəllim işləyir. Camal Bəşirov onu oktyabr ayında bir ay işlədib, sonra işə deyib ki, sən işin burada düzəlmədi. Atam müvafiq qurumlara şikayət etdikdən sonra direktor atamı çağırıb, ona 18 saat dərslər yükü ayırıb. Müqavilə noyabrın 18-nə bağlanıb. Ancaq bu dəfə də atamın Azərbaycan dili müəllimi olmasını müqavilədə gizlədib. Məqsəd də odur ki, özünün 29 saat dərslər saatını əlində saxlasın. Bundan əlavə, o, noyabr ayında atama əmək haqqı verməyib. Bildirib ki, hamısını birlikdə dekabr ayında alarsan. Dekabrda məlum oldu ki, noyabr ayı üçün 2 saat dərslər əmək haqqı (30 manat), dekabr ayı üçün isə 4 saat dərslər əmək haqqı yazılıb. Yeni iki aya cəmi 96 manat əmək haqqı verilib. Pedaqoji təhsili olmayan Camal Bəşirov isə 900 manat əmək haqqı alır. Məsələ ilə bağlı bütün müvafiq qurumlara şikayət etsək də, şikayətimizə baxan yoxdur".

Yuxarıda adıçəkilən Nazim Əliyevin də mövqeyini öyrənməyə çalışdıq. Onun özü ilə əlaqə qura bilməsək də, telefonuna cavab verən oğlu Mahir Əliyev bildirdi ki, şikayət tamamilə əsassızdır:

"Onun qardaşı məşhur bir adamın oğlunu öldürüb, hazırda isə həbsdədir. Həmin ərəfədə isə Xarici Dillər Universitetində işləyən atası Dənizxan Bayramov işdən çıxarıldı. İndi isə orta məktəbdə müəllim işləməsi üçün gerek müvafiq imtahanlardan keçsin. Dənizxan Bayramova bunu dediyimizdə isə bildirir ki, yox, məni işə götürməlisiniz. Səslənən fikirlər tamamilə əsassızdır".

□ Əli RAİS

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzinin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə diünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün diünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

“Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin istər ermənilərin təxribatlarına qarşı atdığı cavab addımlarının, istərsə də beynəlxalq hüquq tərəfindən tanınmış ərazilərimizdə həyata keçirdiyi antiterror əməliyyatlarının ölkəmizin üstünlüyü ilə başa çatacağı şübhəsizdir”.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli bunu Azərbaycanın mini-müharibə taktikasından, lokal hərbi əməliyyatlardan istifadə etməklə torpaqlarını işğaldan azad etməsinin mümkünlüyü barədə danışarkən bildirdi. Qeyd edək ki, qəzetimiz dünənki manşet yazısında bir sıra ekspertlərə istinadən danışıqların dondurulması, işğalçının qeyri-konstruktiv mövqə sərgiləməsi şəraitində kiçikmiqyaslı hərbi əməliyyatları yeganə çıxış yolu saydıqlarını bildirmişdilər.

E.Mirzəbəyli də təsdiqləyir ki, Ermənistan bu gün Azərbaycanla müharibə aparmaq gücündə deyil: “Lakin hər kəsə bəllidir ki, münaqişənin istər sülh, istərsə də hərbi yolu ilə həll olunmamasının əsas səbəbkarı Rusiyadır. Hətta Azərbaycan torpaqlarının işğalı prosesində Rusiyanın iştirakı ilə bağlı təkzib olunmaz faktları bir kənara qoysaq belə, Moskva-İrəvan hərbi əməkdaşlığı, şimal qonşumuzun Ermənistanın hərbi bazasının mövcudluğu, Ermənistan sərhədlərinin rus əsgərləri tərəfindən qorunması Kremlin bu münaqişədə tərəf olduğunu sübuta yetirir. Rusiya isə münaqişənin indiki vəziyyətdə - nə hərbi, nə də sülh durumunda qorunub saxlanılmasında maraqlıdır. Rusiyanın yaxın qonşularına münasibətdə yürütdüyü siyasət Pyotrtdan bu yana dəyişməyib. Moskva ayrı-ayrı bölgələrdə münaqişə ocağı yaratmaq

la, bu münaqişələri hər an alovlanmağa hazır vəziyyətdə tutmaqla öz nüfuz dairəsini genişləndirməyə, yaxud qoruyub saxlamağa çalışır”.

Politoloq bildirdi ki, Rusiya özünü Avrasiya məkanında, ola bilsin ki, bir az da geniş arealda müstəsna səlahiyyətləri olan hakim kimi aparmağa cəhd göstərir: “Lakin bu ölkənin daxili və xarici siyasətindəki eqoizm, başqalarını əzməklə böyük və güclü görünmək cəhdi bu ölkəni öz ənənəvi jandarm obrazından kənara çıxmağa qoymur”. **E.Mirzəbəyliyə görə, bu yanaşma təzi Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Anar Həsənovun susulna verdiyi cavabda da özünü büruzə verir:** “Bəziləri bunu Lavrovun erməni mənşəli olması ilə əlaqələndirirlər. Ancaq belə yanaşma boş şeydir. Lavrov Rusiyanın maraqlarını və mövqeyini ifadə edir. Vəssalam! Rusiyada hakimiyyətdə hansı xalqın nümayəndəsi təmsil olunursa, olsun, o, mütləq rus xalqının, Rusiya dövlətinin maraqlarını ifadə etməlidir - həm də ruslardan daha çox və daha kəskin şəkildə. İosif Cuxaşvili də, Lavrenti Beriya da, başqaları da rus dövlətçiliyinə xidmət edirdilər. Həm aşağıdakı kimi, həm də milli azlıq kompleksi onları hətta ruslardan daha artıq rus olmağa sövq edirdi. Bu səbəbdən, Rusiyanın, yeni Qarabağ münaqişəsinin həllində əsas söz sahibi və tərəf olan ölkənin

Qarabağda mini-müharibələr ehtimalı - ekspert şərh

Bakının Qarabağla bağlı prinsipial mövqeyi düşməni və havadarlarını rahatsız edir; **politoloq:** “Rusiyanın bu və ya digər prosesə müdaxiləsi üçün adətən bir şey lazım olur-bəhanə...”

mövqeyində yaxın zamanlarda ədalət prinsiplərinin nəzərə çarpacağına gözləmirəm. Bunun üçün Rusiya cəmiyyətinin özü dəyişməlidir. O isə nə özü dəyişmək istəyir, nə də başqalarını dəyişməyə qoyur”.

O ki qaldı Rusiyanın və yaxud “rus NATO-su” KTMT-nin prosesə müdaxilə etmək hüququna, ekspert bunları bildirdi: “Rusiya ilə bağlı məsələlərdə hüquq, qanun və digər

bu kimi gəlişigözel ifadələri bir kənara qoymaq lazımdır. Rusiyanın bu və ya digər prosesə müdaxiləsi üçün adətən bir şey lazım olur - bəhanə. Bu bəhanəni də adətən Rusiya özü yaradır. SSRİ dönəmində məşhur bir deyim vardı: “ABŞ dünyanın hər yerində SSRİ-nin daxili işlərinə qarşır”. Bu deyim bu gün də SSRİ-nin hüquqi varisi olan Rusiya üçün keçərlidir”.

Azərbaycan XİN başçısı Elmar Məmmədov da rus həmkarı S.Lavrovla danışıqlar haqda pessimist danışdı. E.Məmmədov deyib ki, Moskva Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərlərinin görüşünü təşkil etmək istəyir. Ancaq bununla belə, nazir “mən Moskvadakı danışıqların yekunu ilə bağlı optimizm ifadə edə bilmərəm” deyib. E.Məmmədov da “Yeni Müsavat”ın yazdıqlarını təsdiqləyərək Azərbaycanın mini-müharibə taktikasına əl atma biləcəyini mümkün sayıb. “Heç şübhə etməyirəm ki, işğal olunmuş rayonları bir-bir azad edəcəyik” - nazir əlavə edib.

Bu arada Ermənistanın parlamenti seçkiləri öncəsi hakimiyyətə qarşı etirazlar artır. Ermənilər 4 günlük aprel müharibəsindəki itkilərə görə Serj Sərkisyan hakimiyyətini bağışlamaq istəmərlər. Odur

ki, Azərbaycanın növbəti hərbi uğurları işğalçı ölkənin daxilində də ciddi təlatümlərə səbəb ola, Sərkisyanın sonunu tezlədirə bilər. Üstəlik, ermənilər indi daha çox anlayırlar ki, Xocalıda Azərbaycanlı uşaqları, qocaları, qadınları öldürdüyünü etiraf edən Sərkisyan əslində Qarabağ münaqişəsi hakimiyyətinin ömrünü uzatmaq üçün lazımdır.

Sadə ermənilər isə təmas xəttindəki yaşayış məntəqəsinə əhalinin qayıdışı ilə bağlı proqramın icrasına başlayan Azərbaycanın ərazilərində əbəz yerə məhv olacaqlarının fərqindədirlər. Görünən budur ki, rəsmi Bakının Qarabağla bağlı prinsipial mövqeyi tək cəmiyyətə deyil, Ermənistanı deyil, onun havadarlarını da rahatsız edir. Bu mənada növbəti təxribatların qarşısını almağa daim hazır olmaq lazımdır.

□ **Cauid TURAN**

Dünyanın İrana dəyişən münasibətində Azərbaycanın yeri

Şahin Cəfərli: “Rəsmi Bakı yenə siyasətinə sadıq qalacaq”

İranın orta mənzilli ballistik raketlərini sınaqdan keçirməsi dünyada narahatlıqla qarşılanıb. Buna ən güclü reaksiya isə İsraildən gəlib. Yəhudi dövləti BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına müraciət edərək, İranın cəzalandırmağa çağırıb.

Senatın Xarici Əlaqələr Komitəsinin sədri Bob Corker də Tehranın bu addımını pisləyib, onu beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə zidd davranışda günahlandırıb. Artıq ABŞ-ın tələbi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasının təcili iclası çağırılıb. Sınaqların BMT qətnamələrini pozduğu təsdiqlənsə, ABŞ BMT Şurasına müraciət etmək niyyətindədir.

Göründüyü kimi, dünyanın İrana qarşı münasibəti sürətlə dəyişir. Ekspertlər belə davam edərsə, rəsmi Tehranı gələcəkdə ciddi təhlükələrin gözlədiyini bildirirlər. Azərbaycan üçün də ümidsizləşmənin olmayacağı vurğulanır.

Politoloq Şahin Cəfərli bildirdi ki, İran 2015-ci ildən

raket proqramına ciddi önəm verir: “İran “altılıq” ölkələri ilə 14 iyul 2015-ci ildə imzalanmış anlaşma çərçivəsində öz nüvə proqramının icrasını dayandırdıqdan sonra raket proqramına daha çox önəm verməyə başlayıb. Hələ nüvə razılaşmasından sonra İranın siyasi və hərbi rəhbərliyi açıqlama verməmişdi ki, raket proqramının inkişafı, xüsusən də uzaq məsafələrə zərbə endirməyə imkan verən ballistik raketlərin hazırlanması davam edəcək və heç bir şərt altında dayandırılmayacaq. Təsəffüf deyil ki, həmin razılaşmadan dərhal sonra ABŞ İranın raket proqramı ilə əlaqəli olan fiziki və hüquqi şəxslərə sanksiyalar tətbiq etmiş, İran

isə bu sazişdən cəmi 3 ay sonra uzaq mənzilli “Emad” raketlərinin sınağını keçirmişdi. ABŞ və İsrail indi olduğu kimi, o vaxt da sınaqların BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnaməsinə zidd olduğunu bəyan etmişdilər. Lakin məsələ böyüməmişdi. İran tərəfi bu tip raketləri öz müdafiəsi və regional maraqlarının reallaşdırılması baxımından çox önəmli çəkirdirici amil sayır. İranın regiondakı əsas düş-

məninin İsrail olduğu sirr deyil. Hazırda İran ordusunun əlində İsrail ərazisinə zərbə endirməyə imkan verən raketlər var və bu texnologiyalar ildən-ildə daha da təkmilləşdirilir. Eyni zamanda ABŞ-ın Yaxın Şərqdəki hərbi bazaları da İran üçün potensial hədəfdir. ABŞ-ı, Avropa İttifaqını və İsraili narahat edən odur ki, İran bu raketləri nüvə başlıqları ilə təchiz edə bilər. BMT Təhlükəsizlik Şurasının

2231 sayılı qətnaməsinə əsasən, İran nüvə başlığı daşımağa qadir olan raketlərin sınaqlarını keçirə bilməz. Bu qətnamə 2015-ci ildə 8 illik müddətə qəbul olunub. Tehran bildirir ki, onun nüvə silahı yaratmaq niyyəti olmadığı üçün bu cür iddialar əsassızdır, lakin istənilən halda, qətnamə birmənalıdır və bu cür sınaqlar həmin beynəlxalq sənədə ziddir. İran nəzərə alınmalıdır ki, artıq beynəlxalq şərait dəyişib. Yumşaq, kompromislərə meyilli siyasət aparan pasifist Barak Obama aqressiv və impulsiv Donald Tramp əvəz edib. Tramp İranla imzalanmış nüvə sazişini dəfələrlə tənqid edib və bunu çox pis anlaşma kimi qiymətləndirib. Onun bəzi müşavirləri də bu səbəbdən ABŞ və İsrailin maraqlarına zidd olduğunu deyiblər və sənədə yenidən baxılmasının, hətta ləğvinin zəruriliyini bildiriblər. Buna rəğmən, nisbətən mötədil mövqeli yeni nazirlər, məsələn, müdafiə naziri Ceyms Mattis və dövlət katibi vəzifəsinə təsdiqlənəcəyi gözlənilən Reks Tillerson ABŞ-ın öz imzasına sadıq qalmasının vacibliyini vurğulayıblar. İranın bu cür addımları isə Trampın aqressiv müşavirlərinə, eləcə də İsrailin baş naziri Netanyahuya əsas verir ki, İran məsələsinə yenidən aktuallaşdırınsınlar. Çünki

nüvə anlaşması onların nəzərində İran problemini həll etməyib, sadəcə, qeyri-müəyyən müddətə təxirə salıb. İsrail İran məsələsinin birdəfəlik həllini, bu təhdidin neytrallaşdırılmasını özü üçün həyati əhəmiyyətli məsələ sayır, lakin bu məsələdə təkbaşına hərəkət edə bilməz. ABŞ-ın dəstəyi çox mühümdür. Tramp dövründə ABŞ-ın İsrailə siyasi-diplomatik və hərbi dəstəyi güclənəcək. Netanyahu hökuməti və İsraildəki digər radikal qüvvələr Tramp dövrünü böyük fürsət sayırlar və bu fürsəti qaçıрмаq istəmərlər. Bu baxımdan, İran probleminin aktuallaşması və bölgədə hərəkətin yüksəlməsi onlara sərf edir. Ona görə də hazırkı dövrdə İranın raket sınaqlarını davam etdirməsi rəşional addım deyil”.

Politoloq Azərbaycanın yürüdəcəyi siyasətə də toxundu: “İranla Qərbi və İsrail arasında münasibətlərin gərginləşdiyi dövrdə nə etmək lazım olduğu məsələsində Azərbaycanın təcrübəsi var. İrana qarşı ağır sanksiyaların tətbiq olunduğu dövrdə Azərbaycan tərəflər arasında hər hansı seçim etməyib və bütün tərəflərlə münasibətlərini yaxşı saxlamağa çalışıb. Həsab edirəm ki, rəsmi Bakı yenə bu siyasətinə sadıq qalacaq”.

□ **Cavanşir ABBASLI**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 22 (6636) 1 fevral 2017

Həbs olunmaq üçün bankdan 1 dollarlıq qarət etdi

Amerikanın Pensilvaniya şəhərində federal həbsxanaya girmək istəyən bir nəfər qərribə üsula baş vurub. O, bu məqsədlə bankı 1 dollarlıq "qarət edib". Polisə verilən şikayətə görə, Cefrey McMullen adlı kişi AmirServ adlı banka müştəri kimi girib və xəzinədarı içində "mənə bir dollar verin" sözləri yazılan vərəq verib. Xəzinədar bunun bir zarafat olduğunu düşünsə də, daha sonra kişi başqa bir bank işçisinə yaxınlaşıb. Cefrey bu dəfə də həmin bank işçisinə soyğunçu olduğunu deyib və sonuncu bununla bağlı polisə müraciət edib. Polis hadisə yerinə gəlib və Cefreyi saxlayıb. İşinə federal məhkəmədə baxılacaq kişi polisə deyib ki, məqsədi şəhərin mərkəzindəki həbsxanaya göndərilmək olub. Məhkəmə isə bu adam üçün hər hansı bir vəkil təyin etməyib. McMullenin əqli durumunun qaydasında olub-olmamasını yoxlamaq üçün onu psixiatrik müayinədən keçirməyə qərar veriblər. Polis onu da aşkarlayıb ki, bu adam bank xəzinədarına iki vərəq yazıb. Bunlardan birində "FBI tərəfindən yaxalanma. Loretto Pennsylvaniyanı tərcih edirəm. Mətbuat yox. Bütün sənədləri möhürlə", digərində isə "Federal bank qarəti. Lütfən 1 dollar ver" sözləri yazılıb. Polislər təxmin edirik ki, bank soyğunçusu hadisənin mediaya yayılmasını istəmədiyi üçün "Mətbuat yox" sözlərini yazıb.

Dördüz əkizlər doğulacaq

İngiltərənin Esseks şəhərində yaşayan Paul və Karla Krozier cüt-lüyü indidən tarixə düşüb. Çünki cütlük cüt əkiz gözləyir. Hazırda 5 aylıq hamilə olan ana Karla (34), dördüz dünyaya gətirəcək. Amma həkimlər bu dördüzlərin əkiz olduğunu deyib. "Bu, inanılmaz bir şey" deyərək hey-rətlərini dilə gətirən həkimlər iki dənə tək yumurta əkizinə sahib olan Karlanın 70 milyonda bir ehtimalı gerçəkləşdirdiyini deyib. Xoşbəxtliyi üzündən oxunan ana Karla isə "Balaca qızım Darcieyə bir qardaş gətirmək üçün

İngiliz çift tarixə keçti

70 MİLYONDA BİR İHTİMAL GERÇEKLEŞTİ

hamilə qalmağa qərar verdim. Bu səbəbdən də spirtli içkini atıb, idmana başladım. İşimdən çıxdım. Amma bu, hamısına dəyirdi" dedi.

Uşağı yaşasın deyə anası dərisini soyur

Harlequin genetik bir xəstəlikdir və dərinin həddən artıq keratinləşməsi ucbatından bədən tamamilən qabıqla örtülür. Bu qabıqlar mikroblara qarşı həssasdır. "Daily Mail" qəzetinin xəbərinə görə, 5 yaşındakı Evan Fascino ölümcül olan bu xəstəliklə mübarizə aparır. Dərisi normalda olduğundan 10 qat sürətlə böyüyür. Evanın anası oğlunu çimirdirəndə onun dəri tüküntülərini yığışdırmaq üçün xüsusi torbadan istifadə edir. Daim infeksiya təhlükəsi altında olan Evanın anası gündə iki dəfə oğlunun dərisini soyur. Əks təqdirdə, qabıqlar qalınlaşa və soyulması qeyri-mümkün vəziyyətə gələ bilər. Anası eyni zamanda hamamdan sonra Evanın dərisinə qurumanın qarşısını almaq üçün nəmləndirici krem də sürür. Həkimlər isə bildirir ki, bu, çox nadirən görülən və səbəbi bilinməyən genetik bir xəstəlikdir. Uşaqlara bu xəstəlik adətən valideynlərindən keçir.

Bu robotlardan sevimli üçün istifadə olunacaq

"RealDoll" şirkəti cinsi əlaqə üçün istifadə olunaq robotlar hazırlayıb. Şirkətin səlahiyyətli nümayəndəsi Matt MakMallenin "Daily Star" verdiyi açıqlamaya görə, yeni seks oyuncaqları fərdi xüsusiyyətləri müəyyən etməyə imkan verən tənzimləyicilərə sahib olacaq. Tənzimləyicilərdə "ağıllı", "sədələhv", "seksual", "xoşrəftar" və "təvazökar" kimi variantların, hər bir variantın isə özünün müxtəlif dərcələrinin olacağı bildirilib. Bununla oyunağın "hiss"ləri tənzimlənəcək. Davranışları bu tənzimləyicilərlə tənzimlənən robotlar, sahiblərini sevə də biləcəklər. Satışlara aprel ayında başlanılacaq. MakMallenin sözlərinə görə, bir robotun qiyməti təxminən 12 min avro olacaq.

QOÇ - Bəxtinizə təzadlı bir gün düşüb. Hədəslərin gedişatı gah müsbət, gah da mənfi müstəvidə cərəyan edə bilər. Odur ki, ayıq-sayıqlığınızı artırmalı, prosesləri dərinə analiz etməli və məqamında addım atmalısınız.

BUĞA - Astroloji göstəricilər yalnız saat 12-yə qədərki vaxtı gərginlik içində başa vuracağını bildirir. Həmin zamanda maksimum ehtiyatlı olmalısınız. Qalan saatlarda isə çox şey üreyinizcə olacaq.

ƏKİZLƏR - İlk iş saatları passiv başlasa da, nahara yaxın nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyəti öz həllinə yaxınlaşmağa başlayacaq. Amma gərək hər şeydən əvvəl ünsiyyət qurduğunuz şəxslərin etibarını yoxlayasınız.

XƏRÇƏNG - Səhhətinizi qoruya bilsəniz, gün ərzində heç bir çətinliklə rastlaşmayacaqsınız. Ulduzlar ailə-sevgi münasibətlərindəki soyuqluğu aradan qaldırmağınızı tövsiyə edir. Hissləri sındırmaqdan əl çəkin.

ŞİR - Yaxşı olar ki, gün ərzində bütün diqqətinizi pulla bağlı məsələlərə yönəldəsiniz. Əgər realığa uyğun addım atsanız, səmərəli nəticəni görəcəksiniz. Bütəcənizlə bağlı irəliləyişlər də gözlənilir.

QIZ - Sakit bir təqvim yaşayacaqsınız. Ara-sıra fikir və düşüncələrinizdə təlatümlər baş qaldırsa da, bunu kənardan heç kim bilməyəcək. Əgər maddi imkanınız yol versə, səfərə çıxmaq olar.

TƏRƏZİ - Saat 14-ə qədər əsəblərinizi ci-lovlaya bilsəniz, qalan saatlarda heç bir narahatçılığınız olmayacaq. Qarşınıza pulla bağlı çıxan problemlərin əksəriyyəti aktivliyinizdən asılı olaraq aradan qalxacaq.

ƏQRƏB - Ümumən gərgin gün olsa da, özünüzü ci-lovlamağı bacaracaqsınız. Əgər hansısa məsələdə tərəddüdünüz varsa, mütləq etibar etdiyiniz şəxslərin məsləhətlərindən yararlanın. Səfərə çıxmayın.

OXATAN - Adı günlərdən birini yaşayacaqsınız. Hansısa qeyri-adi yenilik və ya uğursuzluq gözləməyin. Amma iqlim dəyişkənliyi daxili orqanlarınızda (ələxüsüs də böyrək və yüngül bağırsaqlar) yüngül ağrılar yarada bilər.

OĞLAQ - Əsas diqqətinizi maliyyə problemlərinin həllinə yönəldin. Çünki indi - planetiniz olan Saturnun təsir gücünün artdığı bir vaxtda bunu bacarmasanız, qarşıda sizi uzunmüddətli kasıbçılıq gözləyə bilər.

SUTÖKƏN - Bəri başdan nəzərdə saxlayın ki, ixtiyarınızda olan bu gün bürcünüzün ən aktiv dövrünə çevriləcək. Hansısa uğursuzluq haqqında düşünməyə lüzum yoxdur. Əksinə, uğurların astanasına yetişəcəksiniz.

BALİQLAR - İlk öncə bildirik ki, hazırda ciddi bir seçim qarşısındasınız. Tərəddüdləriniz çox olsa da, özünüzü ələ almalı, cəsəret göstərib seçiminizi etməlisiniz. Yeni sövdələşmələr üçün ideal vaxtdır.

Qoroskop

(1 fevral)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İlan çaldı, 5 butulka pivə içdi

Avtraliyalı Rod Sommetvili zəhərli ilan sancandan sonra ilk növbədə təcili yardım xidmətinə müraciət edib, ardınca isə soyuducudan pivə çıxararaq içməyə başlayıb. "Huffington Post"un xəbərinə görə, 54 yaşlı Kvinslend sakini daha sonra bu durumu belə izah edib: "Qərar verdim ki, panikaya düşməyim. Yersiz həyəcan vəziyyəti daha da pisləşdirə bilər. Fikirləşdim ki, əgər öləcəmsə, heç olmasa pivə içərək ölüm". Xəbəre görə, həkimlər gələnə qədər R.Sommetvil 5 butulka pivə içib. Həkimlər gələndə isə xəstə sərxoş və huşsuz vəziyyətdə olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.